

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

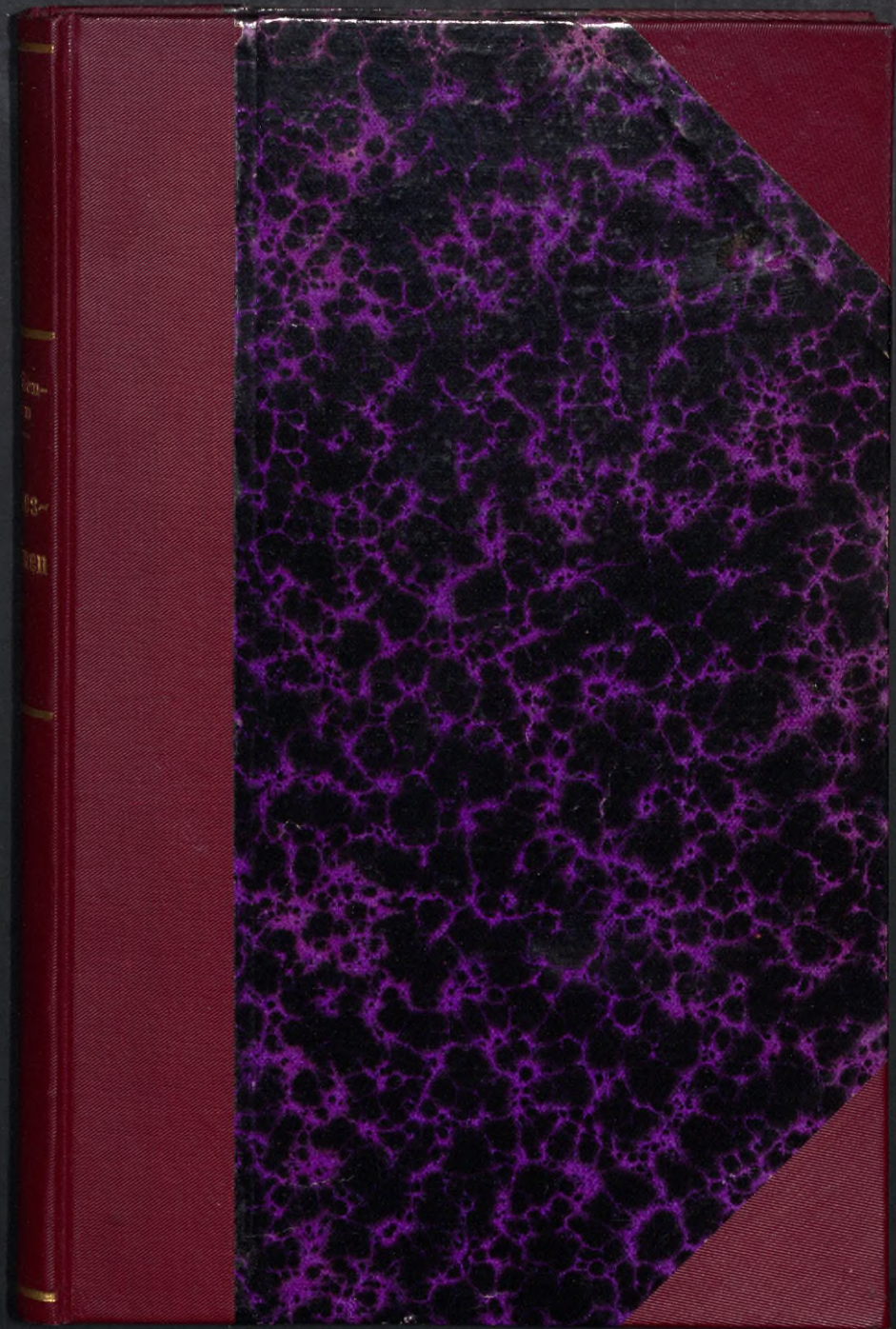
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

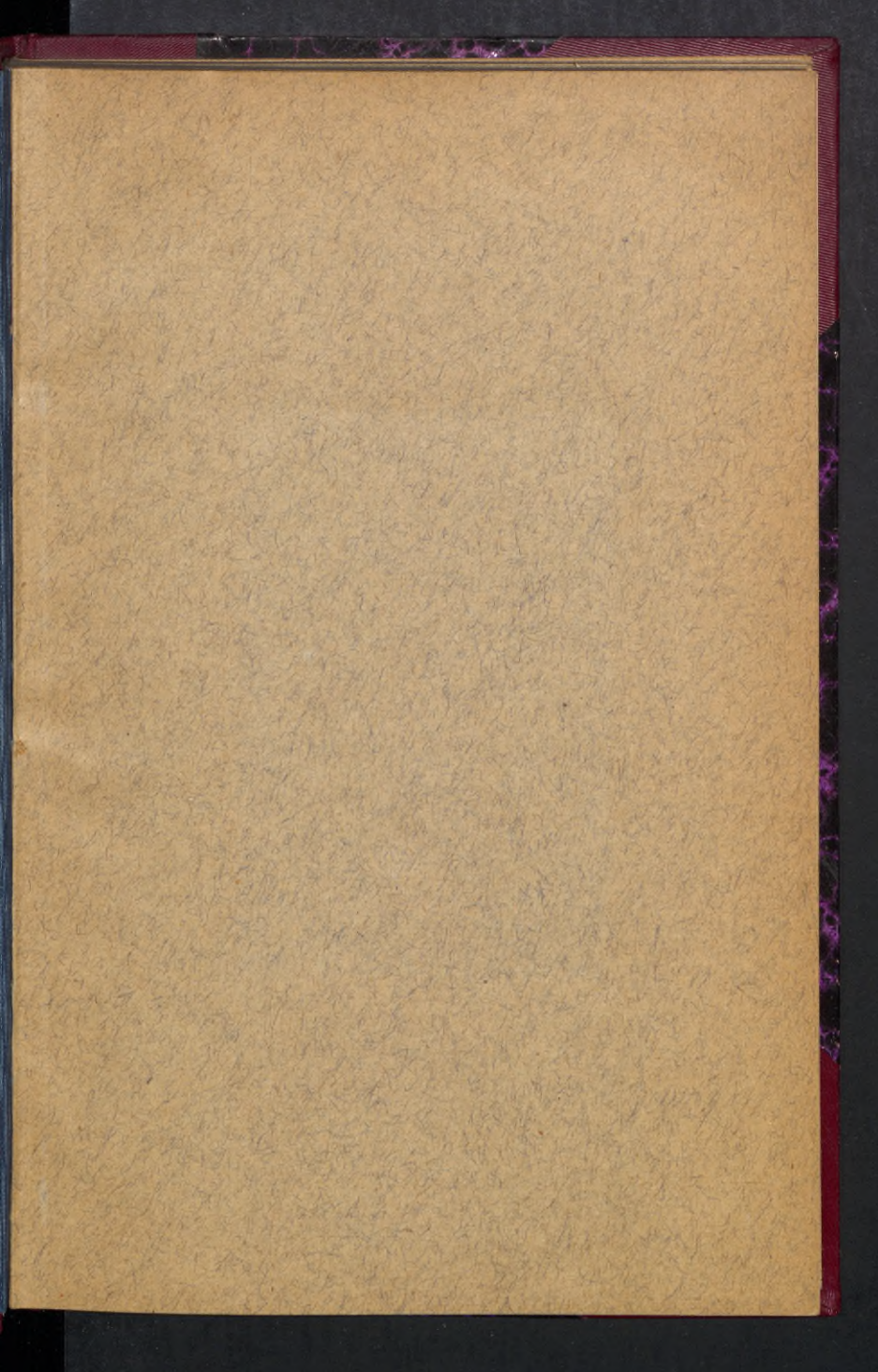

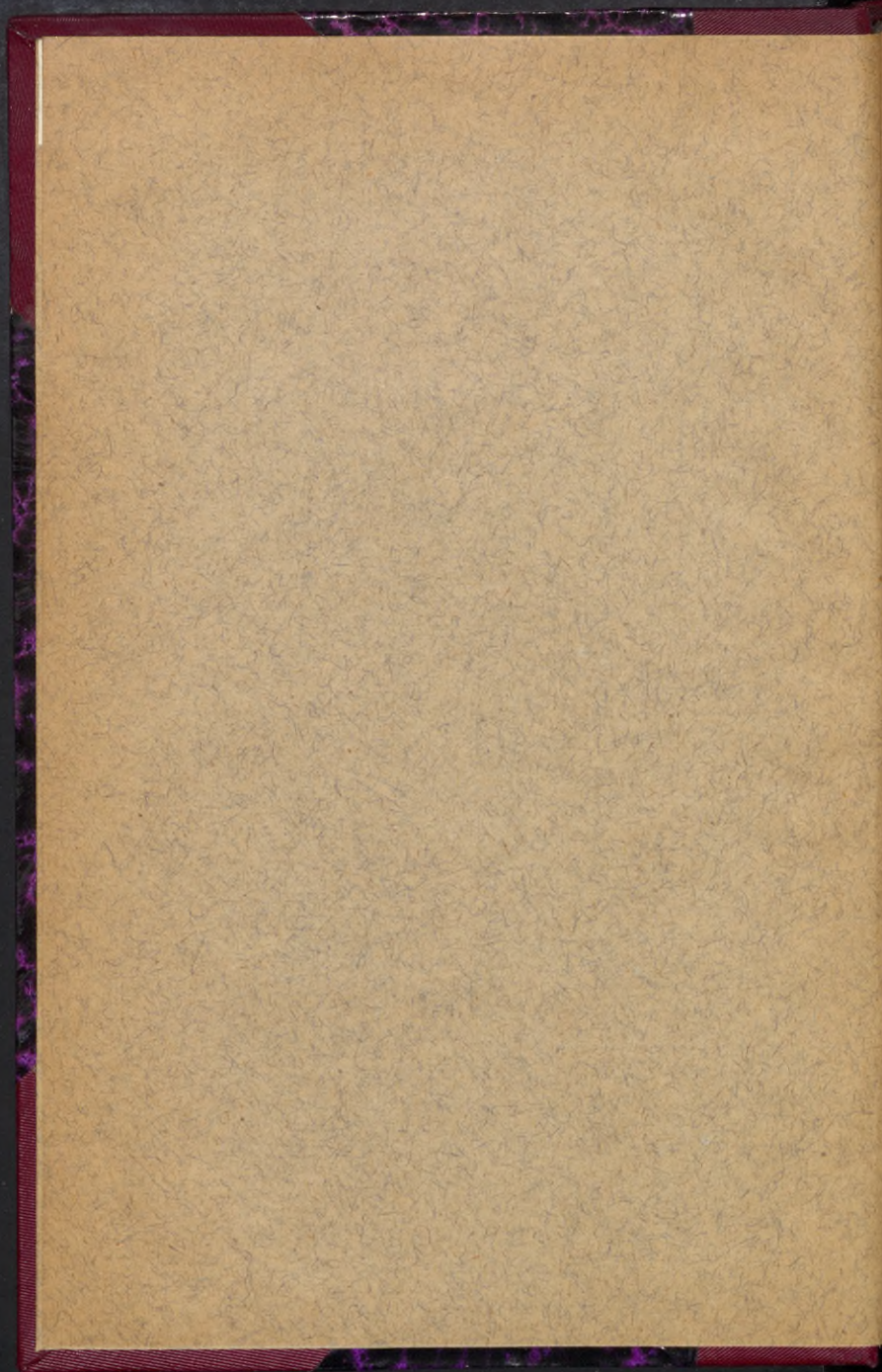
UPPSALA
UNIVERSITET

Litt.
Sv.

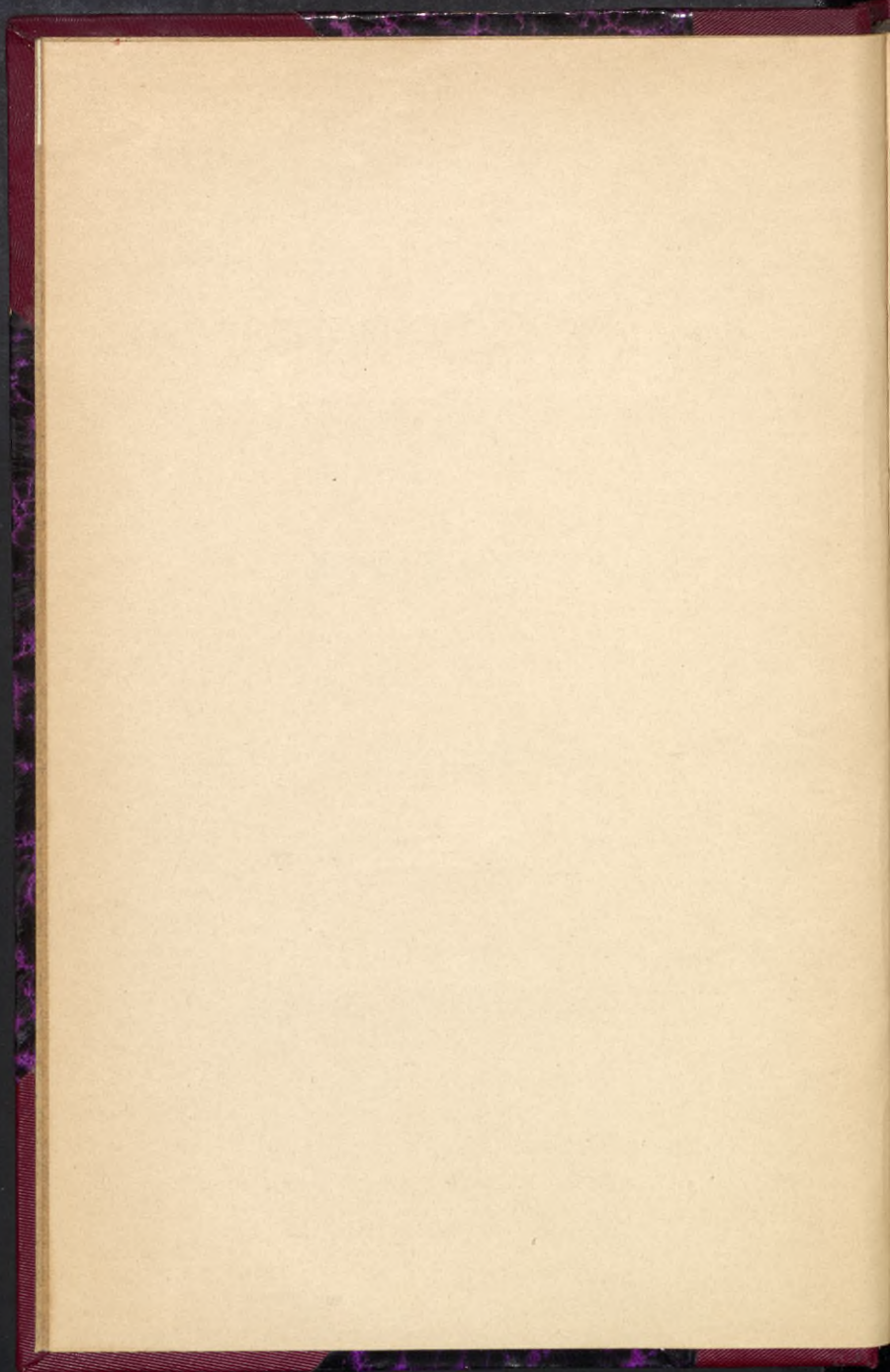

SILKESKANINEN

AF

GEORG NORDENSVAN.

SILKESKANINEN.

EN ROMAN I UTKAST

AF

GEORG NORDENSVAN.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1894.

I.

Då man kommit till champagnen, steg Axel Tiger upp och knackade på sitt glas.

Han hade något på hjärtat, något som måste sägas nu, just nu. Denna dag var som en station på deras bana, en anhaltspunkt. »Det är inte alla dagar, man är uppe i officersexamen, det händer bara *en* gång — så vida man inte skulle 'rulla', i hvilket fall man kan få vara med *två* gånger. Jag är inte talare, men hvad jag ville säga var, att när jag står här och ser er framför mig, inte längre som volontärer och underhuggare utan som officerare, och när vi nu ska skiljas åt — när vi, så att säga, byta om tåg och skingras, hvar och en åt sitt väderstreck — så känner jag mig manad att föreslå en skål för *Karlberg* . . .»

»Bravo!» hördes ett par röster.

»Ty om vi också ha svurit öfver *Karlberg* ibland, så föra vi ändå med oss en hel mängd angenäma minnen därifrån. Det gå ni in på,

hva? Vi komma att sakna Karlberg, var säkra på det, vi komma att sakna *kamratlifvet*, som vi där blifvit vana vid. Ty vi måste medge, att där fanns *vänskap* och *kamratskap*. Vi lärde där att känna hvarann, att känna oss som bröder och . . . ja, och som kamrater. Och den känsla af samhörighet, som vi ha med oss därifrån, den ska vi bevara, den skall därifrån utgå med hvar ny årsklass af officerare, den skall kännas af dem alla, så som vi känna den i dag, den skall kännas af alla, som bära svensk uniform — svenska arméns uniform — alla skola de bilda ett enda stort kamratförbund, en enda krets af vapenbröder. *Det* bland annat ha vi lärt oss på Karlberg: att känna oss solidariska. Därför tömmer jag denna bägare för Karlberg — och för vänskapen och kamratskapen. Lefve de!»

»Det hurra vi på!» ropade talarens närmaste man.

Alla hade stigit upp under talet, och nu ljöd ett fyrfaldigt hurra, taktfast, hurtigt, disciplineradt. Glasen tömdes i botten, det var en stund af allvar, man kände att skålen innebar vida mera än hvad talaren kunnat få fram i ord. Man skulle skiljas från den krets af jämnåriga, man lefvat till samman med dag och natt under elevtiden — ett nytt skede af ens lif skulle börja, och man kände sig i denna stund rent af rörd vid tanken på det man lämnade bakom sig och som aldrig skulle komma åter.

Det blef en något tryckt stämning, då hurra-ropen tystnat och de nyblefne löjtnanterna åter satt sig. Kioku försökte skämta och säga, att Tiger talade som en häst — ty Axel Tiger var vid Lifregementets husarer och var specialist på hästar — men ingen bad Kioku tiga, och därför teg han ändå. Det gick en ängel genom rummet — då hördes en klar röst ropa med ett pojkaktigt tonfall:

»Ja, skål i alla fall!»

Det behöfdes inte mera, så var allvarsstämningen bruten.

Flera glas höjdes mot honom, som senast låtit höra sig: »Skål på dig, Silkeskanin!»

Han, som kallades Silkeskanin, tog emot skålen med komisk nedlåtenhet.

»Det var sablarna, hvad Silkeskaninen ser slät ut i civila kläder!» sade en storväxt och bredaxlad skåning med ansatser till ryttmästar-mustascher. »Som en riktigt snäll mammas gosse ser han ut.»

»Ja, hvad fan,» sade Silkeskaninen och sökte slå in på den breda kamratens myndiga ton. »Man är ovan vid fiskhabiten.»

När han såg sig omkring, kunde han inte annat än småskratta. Han hade aldrig förr sett kamraterna civilklädda. Alla voro de spritt nya från hufvud till fot, kläderna på för första gången, alla lika moderna och korrekta. Ty för några få timmar sedan hade de suttit i examen inför lärare och censorer, och när examen var öfver, hade de

ställt upp sig i rikssalen och blifvit aftackade af chefen. Därpå hade de satt sig upp i hyrvagnar och under hurrarop från de kvarblifne kamraterna åkt bort ifrån Karlberg — åkt till staden, direkt till Rydberg eller Kung Karl. På hotellet hade man för alltid lagt af sig volontärsuniformen, därifrån trädde man ut civilklädd, modern och korrekt, skinande ny från hufvud till fot.

Man var ännu helt och hållet ovan vid sin nya värdighet. Det blef ingen stormande munterhet under officersmiddagen, stämningen var ej det minsta öfverdådig, den kunde tvärtom förefalla något bunden, liksom reglerad af befälet såsom allting varit på Karlberg.

Silkeskaninen upphof åter sin röst och sade, att om man inte hade orsak att hoppa öfver små tak i dag, så skulle man väl aldrig komma att göra det. Han bad att få skåla med löjtnant Tiger, och löjtnant Tiger tackade löjtnant Stålsköld för äran.

Denne klingade på sitt glas. »Femtiattan skall hålla tal,» ropade de kringsittande.

»Jag skall bara säga två ord,» sade femtiatt Stålsköld med en klar röst, som knappast tycktes kommit öfver målbrottet. »Och de lyda så här: Skål för alla vackra flickor, som tycka om löjtnanter!»

Talet var kort, men det låg mycket i det, liksom i Axel Tigers anförande. Det väckte en befriande skrattsalva, man hurrade åter lika taktfast och reglementerat som nyss, när skålen gällde

kamratskapet, men nu följde »allmänt skrän» efter hurraropen, och Silkeskaninen själf kastade sitt glas mot kakelugnen, så att spillrorna klingade. Endast vännen Kioku drack i botten utan att hurra — så att man kunde tro, att Gotlands nationalbevärning inte hade tur hos damerna.

Axel Tiger hade emellertid fått smak på att höra sin egen röst. Han äskade ljud igen och höll nu ett fosterländskt tal, sådant en käck och förhoppningsfull underlöjtnant håller den dag, då han för första gången bär sina officersepåletter. Hans ord väckte liflig tillslutning. Om Sverige kallade dem under fanorna, när det gällde allvar, när det gällde att segra eller falla, då skulle de utan tvekan, utan betänkande offra lif och blod för fosterlandet. Detta var för resten själfklart och behöfde inte sägas. Men han ville säga det ändå. »Vi ska slåss som svenskar allesamman! Det är ni väl med om, hva?»

Silkeskaninen skrek bravo med de andra, men hans tankar voro i denna stund ej hos modern Svea. Det han nyss sagt hade försatt honom i en leende stämning af väntan på det glada lif, han hade framför sig. Och medan Axel Tiger slungade ut sina kraftord och blef allt mera hänförd och stridslysten, så hägrade för Sixten Stålsköld en rad af skimrande glada taflor ur lifvet i Stockholm, på herregårdar, vid badorter. Lifvet väntade på honom, lifvet i glädje och glans, lifvet som log och lockade. Och leende åt sina tankar tvinnade lille Silkeskaninen sina mustascher, som

ännu voro förargligt osynliga, och fann det härligt att lefva.

Det fann han fortfarande, då han fram på natten spatserade omkring i sitt rum på hotell Kung Karl. Man hade följt de afresande kamraterna till tåget, sedan hade man varit i Berns och hört Bianca, superat på grillen, fyra man högt — Stålsköld, Fia, Jan Erik och Andersson, som ock kallades Begravningskonfekten — och därefter hade man promenerat utåt Skeppsholmsbron och njutit af sin frihet. Bara det att inte vara tvungen att hälsa på hvar officer, man mötte, ingaf en känsla af oberoende och ännu mer att man inte behöfde tänka på att, när klockan blef half elfva, skynda ut till Karlberg, rädd att inte hinna fram före aftonronden.

Begravningskonfekten — som fått det namnet därför att han var blek och söt och hade kolsvarta ögon och ramsvart hår — hade anlag för att opponera sig och för att diskutera. Nu påstod han, att det strängt taget var bara fraser, det som Tiger sagt i sitt tal vid middagen — det där om hvilken präktig jordmån för vänskap och kamratskap, karlbergslifvet varit. Begravningskonfekten tyckte, att man i själfva verket ej kommit hvarandra synnerligt nära under den tid, man varit tillsammans på »inrättningen». Det hade från första dagen bildats kottier, som sedan hållit ihop — skolkamrater, regementskamrater, kavalleristerna för sig, gardisterna, de högadlige för sig, »och så vi som heta Andersson och Pet-

tersson och utgöra plebs och som hamna på 'indelningen'.» Inte hade man känt hvarandra stort utom kottiererna, det hade tvärtom varit ett alldeles afgjort afstånd mellan de olika grupperna — något kamratskap öfver hela linien hade inte existerat och kunde kanske inte existera.

De andra protesterade lifligt. Kunde han påstå att det inte varit god sammanhållning, då sådan behöfdes? frågade Jan Erik. Hade någon burit sig fejt eller lumpet åt? frågade Fia. Hade det till exempel en enda gång förekommit att någon skvallrat på en kamrat?

Nej, det var inte så, Andersson menat. Han menade bara, att de inte blifvit intimt bekanta. Kunde till exempel Silkeskaninen påstå, att han var *vän* med hundratjugu Andersson?

Den tillfrågade påstod ögonblickligen, att han numera inte var sinnad att kännas vid öknamnet Silkeskaninen.

»Det är inte något öknamn, det är ett kelnamn,» sade Fia. »Kommer du ihåg den gången, då Trissan gaf dig det namnet? När hon strök dig öfver kinden och sa, att baron var så mjuk som en liten silkeskanin. Och när hon sedan ville döpa dig ur en anisettflaska?»

Sixten blef förargad men kunde ändå inte låta bli att skratta. Ja, den där tokiga flickungen! Och så blef frågan, huruvida baron Stålsköld och hundratjugu Andersson varit vänner, lämnad oafgjord.

Nu stod baron Sixten framför spegeln i sitt hotellrum. Det var fortfarande nytt och ovanligt att se sig civil. Jaså, han såg slät ut — som en snäll mammas gosse såg han ut. Mustascherna gjorde sig just inte vidare gällande, men det var därför att de voro så ljusa. Han strök sig öfver kinderna — han behöfde verkligen inte raka sig i morgon — mjuk som en liten Silkeskanin, var det, ja! Han såg ut att vara sjutton år, han som var tjuguet. För resten borde flickorna tycka om ett ansikte sådant som hans. Han nickade åt den unge mannen i spegeln, som han var mycket belåten med, och så vände de hvarandra ryggen för att gå och lägga sig.

Han låg länge vaken. Det var ovant att vara ensam, att inte se hela raden af sängar och fönsterraden midt emot på långväggen. Intet prat, intet skoj med Kioku, intet städadt slagsmål med pölarne som kastvapen. Ingen ugglelåt utifrån parken. I stället vagnsrasslet nerifrån gatan. Vagnar, som körde damer hem från supéer . . . Han ser sig själf sitta i täckvagnen bredvid en ung, mörklockig flicka med rosor i håret och en svandunskrage öfver skuldrorna. Han håller henne om lifvet, och vid skenet från gaslyktan ser han hennes ögon stråla fuktiga och varma, och han trycker henne fastare intill sig och kysser hennes kind, som är mjuk som en liten silkeskanin . . .

Han vaknade och satte sig upp. Han trodde sig ha hört reveljen utanför och undrade öfver, att ingen af kamraterna rörde på sig och att inte

»Gaslander» kom och tände gasen. Men när han kände det mjuka sängtäcket, kom han ihåg hvar han befann sig. Han sträckte ut armen och vred på knappen invid sängen, det elektriska ljuset fyllde ögonblickligen hela rummet, belyste de tunga gardinerna för fönstret, spegeln, löjtnantsuniformen, som blänkte ny och grann.

Han nickade åt den, vred åter på knappen, så att ljuset dog bort igen, och kröp belåten och leende under täcket för att drömma vidare. Ingen trumma skulle väcka honom i dag.

»**M**orgens, lilla Lotten! Är morbror visibel?»

Jungfru Lotten rodnade alltid så vackert, när hon öppnade för den stiliga löjtnant Stålsköld. Ja, kammarrådet var inne hos sig, och fröknarna sutto i kabinettet.

Baronen föredrog i dag kammarrådets sällskap framför frökarnas. Han knackade på morbrors dörr och steg därpå in utan att bedja om lof.

Han kom in till en liten herre, som stod i underkläderna och gymnastiserade med två järnkulor. I dörren till badrummet hängde en trapez, gungande sakta fram och åter.

»God morgon, morbror!»

Morbror lade ner kulorna med en rörelse, som ämnade han placera dem rätt på Sixtens fötter. Denne kände till knepet och vek ej ett steg åt sidan.

»God dag, gosse!» nickade morbror sedan han ställt kulorna på golvet.

Den gamle mannen var röd och varm af gymnastiken. Han var en liten herre med hvitt, stubbadt hår och ett slätrakadt fullmånsansikte.

»Hur kan man må?» frågade han. Och utan att vänta svar hängde han sig i trapezen, svängde utan ansträngning upp benen i taket och vände baksidan åt systersonen.

Sixten hade god lust att ge honom en liten vänskaplig dask på lämpligt ställe. Men det vågade han ändå inte, ty *någon* vördnad måste han ha för sin morbror. Han yttrade i stället den åsikt, att morbror tagit miste om sin kallelse.

»Det ha flera än jag gjort,» sade den gamle mannen, när han åter stod på sina ben.

»Tack för sist, morbror!»

»Ja, det tror jag det! Det kan du komma ut med. Skäms du inte att klå *mig* på vira?»

»Hvarför har morbror lärt mig spela det då?» frågade gossen.

»Därför att morbror är en fårskalle, det ligger i slakten,» sade gubben, ställde sig på hufvudet och satte fötterna upp emot väggen.

Det var programmets slutnummer. När det var öfverstökadt, försvann akrobaten i badrummet, därifrån duschen snart hördes flöda ner. Så kom han igen — »nu känner man sig som en ung trubadur om våren.»

Han drog på sig byxorna, satte guldglasögonen på deras plats och blef snart en elegant, vårdad, kry och pyntad och respektabel herre.

Han såg belåten ut med sin värld och med sig själf, han såg ut som en äldre upplaga af löjtnanten, han såg till och med liffigare och mera pojkaktig ut än han.

»Har du ätit frukost?»

Nej då! Man var inte så opraktisk, så man åt frukost, innan man besökte morbror Moje.

»Nu,» — sade denne, — »nu skall du hjälpa mig att utse fyra lämpliga kavaljerer till min gåsmiddag på Mårtensdagen. De fyra gässen har jag.»

Små middagar var en af kammarrådets många specialiteter. Han var ungtkarl, men det hindrade inte att hans hem var ett af de mest ansedda mathus i staden. Alla trefliga människor — i synnerhet löjtnanter och unga jurister — umgingos hos kammarrådet Fris. Det var en gubbe, som förstod att lefva. Han var verksam och rörlig, hade tid till allt, skötte sin hälsa om morgnarna, sina många göromål om dagarna och sina nöjen om kvällarna — allt med samma energi. Han var pigg och outtröttlig, road af att ha ungdom omkring sig och road af alla pojkstreck och allt slags oskyldigt skämt, om det också gick ut öfver honom själf.

Jämte tant Ida, som skötte hushållet och som var den enda kvinna i Sverige, som förstod sig på matlagning, fanns det i huset alltid ett par unga flickor af släkten — än var det Minna och Lisen, än Anna och Sarah, än långa Beat, än allihop på en gång. Ibland bodde de där för en

tid, ibland endast öfvernattade de i kabinettet eller inne hos tant, dess emellan tittade de upp i förbifarten vid hvarje tillfälle, pratade och skämtade och trufdes förträffligt.

Morbror Moje hade ett allt för godt hjärta. Han kunde svära långa ramsor öfver släkten och i synnerhet öfver dess öfverflöd på kjorteltyg, — han var en ensam och värnlös karl bland tjugusex kvinnfolk, Sixten var den enda olycks-kamrat, han hade att påräkna — men hur det var, så saknade han flickungarna, när han inte fann ett par tre af dem installerade i våningen, och då frågade han med den allvarligaste uppsyn tant, om hon inte borde höra efter, *hvilken sjukdom* barnen dragit på sig.

Hans äldsta systers döttrar, Lisen och långa Beat, trufdes han bäst med och grälade mest på. De voro stolliga ungar båda två, och de förstodo att hålla morbror vid så godt lynne, så tant ibland var rent förtviflad öfver upptågen.

På sista ungdomsbjudningen till exempel! Då hade morbror anordnat en vals, hvarvid de dansande skulle vara klädda i säckar, som bundos om lifvet på dem. En festmiddag var utsatt som pris för det par, som *sist* föll omkull. Dansen hade varit pengar värd att se, men slutnumret var det bästa af allt. Flickorna narrade nämligen morbror att vara med, — efter han haft besväret, skulle han också vara med om nöjet. Foglig som alltid klef han in i en af säckarna, men då passade de galna ungarna på att draga säcken

öfver hans axlar och knyta till den om hans hals, och där stod kammarrådet bunden, hjälplös och öfverlistad. Innan han fick komma ut, måste han lofva flickorna en finfin middag på Rydberg jämte teaterbiljetter och supé och vagn.

Han var så ilsken som ett bi, men han skratade så att han höll på att skratta sig sjuk. Det var i själfva verket ett pojkestreck i hans smak.

Nu hade emellertid Sixten allvarsamma saker att tala om med morbror.

»Jag kan tänka det,» morrade morbror och försökte se trumpen ut.

Jo, det var så, förklarade Sixten, att han var pank.

»Nej, verkligen?» Gubben försökte att vara ironisk.

Jo, det var ett sorgligt faktum, pengarna räckte aldrig till.

»Det ligger också i släkten,» sade morbror. »Jag är verkligen ovärdig att få vara en medlem af denna utmärkta släkt. Du får slå dig på att förtjäna pengar, gosse.»

»Jag förtjänade ju femton kronor i förgår kväll,» invände gossen.

»På vira ja! Af mig ja! Tack, min vän. Men *dem* skall jag åtminstone ha igen,» brummade morbror.

Han var eljes inte van att få igen något, som en gång kommit i släktingarnas klor.

Han satte sig ner vid skrifbordet, tog fram sina böcker och började skriva rader af siffror på ett papper.

»Hör du, gosse! Nu har du varit underlöjtnant i tre år. Vill du veta, hur mycket den äran har kostat mig?»

»Kära morbror, jag är alls inte nyfiken.»

»Men det är jag.» Och så följde siffror och jämförelser mellan inkomster och utgifter.

»Men jag blir löjtnant om en månad, och då växer min lön,» invände Sixten.

»Jaså, den växer kanske i fatt utgifterna?»

Alltid blef det skämt och gnabb dem emellan, när de skulle tala allvarligt. Och oftast slutade öfverläggningen på ett och samma sätt, så att Sixten fick pengar mot en revers för formens skull. Ränta kom lika litet i fråga som återbetalning — ännu så länge.

»När du skaffat dig en rik flicka, så kommer jag och viggas af dig,» sade morbror.

Jaha, Sixten hade verkligen varit och tittat på en. Ett alldeles färskt nummer — hon var kommen upp från landet för att ta musiklektioner, förstås. Hon har andel i ett järnbruk. Men det är dåliga järnkonjunkturer och pengarna äro fastlästa. Intet lämpligt parti. Det enda parti, han hade att taga, det var morbror Moje.

Morbrorsgubben hade ju för resten flera sekiner än han gjorde af med. Om han också brummade och sade, att han ämnade lefva i många år ännu, och att han ämnade lura sina arfvingar,

så var han ändå i grund och botten en hygglig själ.

Det var för resten hans förbaskade skyldighet att dela med sig åt sin systers son. Brukade han inte säga att hans yngsta syster varit »som hans eget barn», och plägade han inte kalla henne »sin enda kärlek».

Han var praktisk och förtänksam för två, han visste hvad han ville — det hade *hon* aldrig vetat — och han hade, trots sina många göromål, alltid tid att göra lifvet angenämt för sig och att skapa det sådant som han ville ha det. *Han* hade den energi system saknat, men *hon* hade varit själfva godheten.

Hennes man, baron Karl Johan Stålsköld, hade varit en herre med principer. Han var oklanderlig i allt, i sitt yttre liksom i sina åsikter, känslor, sympatier. Han hade tidigt kommit in på hovvägen och blifvit kammarherre — enligt malicens påstående hade han fått den befattningen som en ersättning därför att hans fader, öfversten, på gamle kungens tid blifvit förbigången till generalbefälhafvare och funnit sig föranlåten att taga afsked med ekonomisk förlust. Antingen malicen hade rätt eller ej, så var det få som kunde upp-bära en kammarherreuniform med sådan värdighet som baron Stålsköld.

Sixten hade mycket af faderns vinnande väsen och af moderns böjlighet och indolens. Han hade aldrig sett någon missämja i sitt hem, modern tänkte alltid detsamma som fadern, och fadern

var förekommande och själfva artigheten i sitt uppförande mot modern. Den enda skuggan i deras lif var, att inkomsterna ej ville räcka till — ej ens sedan kammarherren blifvit änkling och hans majestät benådat honom med en reträttplats, så pass förmånlig som förhållandena medgäfvos.

Då fadern dog, hade Sixten nyss blifvit volontär. Sixten hade föreslagit att gå in på fortifikationen, ty han var road af matematik, men fadern ansåg det vara under hans sons värdighet att tjäna vid någon annan kår än vid kavalleriet eller vid ett af rangregementena, hvilkas gamla betydelsefulla titel, »konungens lif- och hustrupper», tyvärr blifvit dem beröfvad. Men att vara kavalleriofficer var dyrbart, och så hamnade den unge baronen vid gardet. Han var hänvisad till att lefva på sin lön, och när denna inte räckte till, fanns alltid morbror Moje att tillgå.

Men nog var det roligare att gå till honom på middagar och små supéer eller att gå upp och prata med tant Ida och skämta med flickorna, som täflade i att skämma bort kusin Sixten, än att komma och knacka på gubbens kassaskåp. »Skaffa dig inkomster», hette det alltid, när det inte hette »skaffa dig en rik flicka». Henne finge han alltid tid att skaffa sig, svårare var det att inse, hur det skulle gå till att skaffa sig de behöfliga sekinerna.

Under sitt första år som officer hade Sixten ibland känt sig hågad att utbyta sin gardesuniform mot genitruppernas — där skulle han haft sin

bana utstakad och skulle varit *tvungen* att hålla jämna steg med kamraterna. Då skulle han också kunnat skaffa sig biinkomster.

Men nu hade han uppgifvit tanken på en öfverflyttning till ett annat regemente. Det var inte längre lockande att sätta sig på skolbänken i krigshögskolan, då han lyckligt och väl sluppit ifrån skolbänken på Karlberg, att gå igenom fleråriga kurser för att sedan bli generalstabsofficer och sitta inne på ett ämbetsrum eller bli skolmagister själf — nej, han hade mist lusten för allt det där. Han hade väl inte blifvit löjtnant för att bli en plugghäst!

För resten hade han fullt upp att göra. Tjänstgöringen i kasernen, rekrytskolor, kompaniöfningar, vaktgöring och allt annat. Och därtill alla societetsplikter.

Han var nu inne i det lif af glädje och glans, som väntat på honom. Men det kostade mycket pengar att lefva lifvet. Inte ens för morbror Moje kunde han tala om, *hur* mycket det kostade och hvilka vägar han ibland var tvungen att gå för att anskaffa mynt. Han fick dem tyvärr inte — som af morbror — utan ränta och inte heller utan betalningsskyldighet.

Han hade kommit in i kretsar, där det var dyrt att lefva. Regimentets anseende fordrade ett högt lif, och ville man intaga en position inom societeten, så måste man hålla sig framme och vara med om allt. Baler, middagar, slädpartier, skridskoklubben, ridklubben med supéer efter lek-

tionerna, fosterländska försvarsfester med tablåer i det mest distinguerade sällskap, karnevaler och små supéer i sällskap, som var mindre distingueradt men så mycket mera piffigt — det var en hvirfvel af nöjen vintern igenom. Månadsafföningen var som en droppe i hafvet — den slukades spårlöst, så fort som den utföll. Och så fanns klubben, där man spelade kort, när man ej hade annat att göra en kväll.

Silkeskaninen hade ingen vidare tur i spel. Han skötte sina kort mera djärft och instinktligt än beräknande — »våga vinna» var hans maxim, men han förlorade oftare på sina vågspel än han vann. Rätt ofta måste han använda morgontimmarna till att gå på jakt efter sekiner för att betala spelskulden från den genomvakade natten. När kassan var länsad, betalade man med papperslappar, där man helt enkelt skref summan och sitt namn — dessa lappar cirkulerade som skiljemynt bland de invigde, som satte en ära i att anse dem lika goda som riksbankens sedlar. Svårigheten var endast att växla dem i sådant mynt, som var gångbart *utom* de invigdes krets.

3.

Det var fullt hus på sommarvarietén. Salon-
gen under bar himmel upptogs af bord vid
bord, och mellan borden satt publiken hopträngd,
så att man ej hade plats att vända sig. Där sutto
familjer med barn, som voro bara ögon och som
skrattade öfverljudd åt clownerna och häpnade
öfver akrobaternas konststycken. Där sutto kottierier
af unga män från kontor och butiker. Resande
patroner från landet sutto där med långtoddy fram-
för sig och inandades den förfinande stockholms-
luften. En och annan blek och intressant ung
man satt ensam i sällskap med sitt punschglas —
och i sidologerna, i möjligast fördelaktig belysning
tronade en och annan pyntad och pudrad dam,
tills vidare ensam.

Kyparne, bleka och trötta, borrade sig fram
mellan borden, där ingen plats fanns, med de full-
satta brickorna lyftade högt öfver gästernas huf-
vuden. Och på scenen gastade tyska flickor med
full hals sina berlinervisor, klumpiga som de själfva.

Ett enda bord hade från föreställningens början stått tomt med fyra stolar vikta. De upptogs nu af fyra ungherrar, två i uniform, de båda andra elegant civilklädda. Utan särskild order kom det punsch på bordet, och vaktmästaren kom bärande på en praktfull blombukett och ställde sig i position framme vid orkestern.

Nu kommenderade musikanföraren gif akt, ridån höjde sig, allas ansikten vändes mot scenen. Man väntade Lilian Grays entré.

Hon kom in på scenen, klädd i hvitt, enkelt och smakfullt. Hon var vacker, blond, nätt, ett fint intagande ansikte, som lystes upp af ett par stora, oskuldsfulla ögon. Hon sände ett leende, fullt af solsken, ut öfver salongen, som mottog henne med en smattrande applåd, och hon smugglade en näpen, på en gång blyg och skälmsk blick ner till de fyra löjtnanterna, då den väldiga buketten föll ner för hennes fötter och hon böjde sig för att taga upp den.

Så började hon sjunga »The last rose of the summer» — okonstladt, musikaliskt, med mycken känsla. Rösten var liten men mjuk, ren och sympatisk — det var en fläkt från en helt annan konstart än den, som eljes trufdes i varietélokalen, som med denna blonda unga flicka i sin utstuderadt enkla hvita dräkt trängde hit in bland punschångor och cigarrök och rensade luften från tingeltangeldoft och plump negerkomik. Publikens både söfdes och väcktes af enkelheten och stämningen i dessa toner.

Efter styckets slut följde en varm applåd, alls ej så bullrande som bifallsyttringarna plägade vara i denna lokal. Miss Lilian såg med ett förtjust leende ut öfver publiken och drog sig tillbaka.

När hon applåderades in igen, tog löjtnant Stålsköld sin bröstbukett och kastade den för hennes fötter. Hon tackade med samma leende som nyss, förtjust men på samma gång reserveradt, sjöng som extranummer en svensk folkvisa, drömmande och innerligt, och fick till tack en applåd, ännu varmare än den förra.

De fyra löjtnanterna stannade kvar på sina platser men visade intet intresse för de nummer som följde. De kunde alltsammans utantill, deras bord var abonneradt för säsongen.

»Det är en förbannadt stilig ungel!» Det hade man sagt hundra gånger förut, men det var lika sant för det.

»Om hon bara inte vore så pryd?»

»Hon är visst inte pryd. Hon är söt och angenäm att tala vid.»

»Mellan fyra ögon, hva? Har du försökt?»

»Retar det dig, om jag det har?»

»Nå, hur långt kom du med henne?»

»Det säger jag inte. För resten var hennes mamma med. Mamma är alltid med och vakar öfver sin skatt.»

»Är flickan också rädd om sin skatt?»

Sixten satt tyst. Han tyckte inte om, att man talade lättsinnigt om miss Lilian.

Han var inte heller hågad att själf tala om henne, men hans ögon voro fjättrade vid hennes smidiga figur, hennes täcka ansikte och de trolska ögonen, från det hon kom in på scenen och till dess hon försvann mellan kulisserna.

Hennes porträtt stod i ett dussin varianter på hans bord hemma, och när hans blick smekande gled öfver raden af de tolf unga damerna — den ena mera täck än den andra — var det underliga känslor, som rörde sig i hans bröst.

»En stilig unge» — kalla *henne* en stilig unge! Hon var som en älfva. När hon gjorde sin entrée på varietéscenen, var det som hade den heliga Cecilia kommit in där. Hon blef ytterligare pikant just genom kontrasten mellan henne och den lokal, hon uppträdde uti, mellan henne och de andra, som där gáfvo sina vulgära konster till pris åt en dåsig eller bifallsskränande publik.

När han tänkte på henne, kände han sig varm om hjärtat, som vore han tjugu år. Det var några ansträngande år, han genomlevvat sedan dess. Friskheten, det barnsliga hos honom hade gifvit vika för en tämligen blaserad stockholmslegans. Han såg numera alls inte flickaktig ut, och ej heller såg han ut som en mammas gosse. Han var ej späd som förr, började tvärtom att lägga på hullet. Han hade vunnit säkerhet i sitt sätt, uppträdde med en vräkig nonchalans, hade lagt sig till ett släpigt sätt att tala, hade med ett ord blifvit intressant blaserad. *Nu* skulle det inte ha fallit någon in att ge honom namnet Silkeskanin.

Han rycktes upp ur sina drömmar om den heliga Cecilia, då en af kamraterna sade:

»Hon skulle passa till tryffel och champagne.»

Det var råhet att tala så om henne! Hon skulle passa i en båt en ljum och stilla kväll vid midsommartid — hon skulle sjunga sina vemodiga, känsliga visor, då båten hvilade under pilarnas löf-hvalf. Eller skulle hon passa att ha på en veranda med utsikt öfver sommarblå fjärdar och hvita segel. Hon skulle ha det ombonadt, mjukt, elegant, bekvämt, ingenting skulle tränga störande till denna tillflyktsort, hela världen skulle vara långt borta från henne och honom. För resten kunde gärna champagnen få vara med och salutera deras lycka — hon tycker säkert om champagne.

Hon hade ännu ett nummer i sista afdelningen. Återigen ett par små visor — det var Lilian Grays specialitet att sjunga svärmiska, innerliga, drömmande visor på varietéscenen.

När numret var förbi, drogo sig de fyra herrarna ut men stannade i närheten af artisternas utgång. Det dröjde inte länge förr än hon kom. Hon hade en kokett stor krage öfver skuldrorna och en bredskyggig hatt med en krans af blommor på sitt blonda hufvud. I kölvattnet efter henne kom hennes moder, klädd i en kolossal hatt hon också, med denna var pyntad med mörkröda rosor. Hon hade en skinnväska hängande på armen och bar på en hund i miniatyr.

Löjtnanterna hälsade. Miss Lilian stannade, smålog, räckte dem sin hand och tackade för buketten. Hon talade danska.

Sixten blef presenterad. Den blick, hon gaf honom, gjorde honom stum. Hon hade fäst hans lilla bukett vid sitt bröst.

Med de fyra herrarna som ledsagare gingo damerna framåt Hasselbacken. Vid grinden sade de fyra farväl. Men Sixten hade ingen lust att supera med kamraterna. Han försvann, han följde miss Lilians spår, nyfiken på att få veta, hvem den lycklige var, som fick bjuda henne på supé.

Han gick upp i restauranten utan att egentligen ha klart för sig, hvad han ville och hoppades. Men han hade tur, ty han hade ej väl kommit in i förstugan, förr än han träffade dem han sökte.

Lilians moder kom rätt emot honom. Hon steg ned för trappan från öfre våningen, följd af sin dotter och af en herre som Sixten kände — det var grefve Kofot, en af hufvudstadens beryktade rouéer.

»Jag säger er, att det var ett misstag, det var ett missförstånd,» bedyrade han med sin dästa röst.

»Misstag och missförstånd, mange tak!» ropade gumman. »Den Graf sänder min dotter invitation till supé, den Graf har en krona på sitt visitkort, jeg känner inte den Graf, men jeg haaber få göra bekjendskab med en gentleman. Jeg kommer hit, hvad finner jeg saa? Jeg finner det dukadt för två. Hold kæft!» Det sista yttrandet var ställdt till hundrackan, som fann situationen lämplig att

börja ge hals. »Kom, mitt barn, vi ge den man en god dag. Man inviterar ej min datter på supé och har dukadt för två. Ty min datter har en mor, och min datter er ett resande barn, men det hindrar s'gu ej att hon har alla dygder, som deres stabila barn inte ha.»

»Skrik då inte så förbannadt!» hväste grefven. Den uppretade damens skarpa röst hördes ända ut till verandan, som var upptagen af superande.

»När jeg *vil* skrige!» fortfor den förolämpade. Hunden bjäffade ursinnigt, hoppade som en besatt på hennes arm och försökte nafsas till föremålet för hennes vrede. »Jeg vil skrige, så das ganze Stockholm hör det, att vi ej vil ha deres mat. Jeg är kommen hit nykter och jeg går nykter herfra.»

De närmast sittande ute på verandan skrattade och lyssnade.

Grefven stod och piskade sina vador med sin spatserkäpp och visste inte, hur han skulle kunna rädda situationen. Då fick gumman syn på Sixten.

»Maa jeg ta er arm, min herr — vil de være så god och före oss till en vagn?»

Han förde damerna ut bakvägen. Gumman var fortfarande hetsig och talade oafbrutet. Hon hade dittills endast träffat chevalereska kavaljerer i Sverig — aldrig hade hon träffat på någon, som låtit duka för två, då han bjudit hennes barn på supé, någon som velat stänga dörren för hennes näsa, då hennes dotter var insläppt.

»Lille 'mam', det ville han ju inte,» sade miss Lilian med sin mjuka röst. Hon hade under hela uppträdet iakttagit den mest fullkomliga passivitet.

»Den Graf är ingen Graf,» lydde gummans slutkläm, »den Graf ist ein *Schmaus*.»

Då damerna skulle stiga upp i vagnen, beklagade miss Lilian med en intagande blick, att de ryckt herr baron ifrån hans sällskap. Sixten bedyrade, att han var lycklig öfver att ha fått utbyta det sällskap han hade mot damernas.

Kanske han i så fall ville följa dem till staden i den vagn, han varit så artig att skaffa?

Om han ville! Han kunde ju inte ha bättre tur — tänk om de tre kvarblifne visste!

Han satt öfverlycklig midt emot damerna och fann Lilians täcka ansikte och hennes djupa ögon ändå mera oemotståndliga på nära håll, än då rampen skilde henne från honom. Äfven modern hade stora lifliga ögon, som hon blixtrade med och smekte med, men lika fin och späd som dottern var, lika grotesk och öfvermogen var gumman med sina små mustascher och sina små svarta lockar rundt om det feta ansiktet. Hon höll väskan i ena handen och höll med den andra fast hundkräket, som fortfarande hade sina anfall af lust att försvara sin härskarinna emot manspersoner och därför litet emellanåt ville flyga upp i ansiktet på den lycklige Sixten.

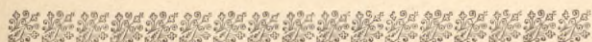
När gumman tröttnat på att utösa sin harm emot den där grefven, som var ein *Schmaus*, utbrast hon:

»Hvad jeg gör, men inte går jeg nykter zu Bett.»

»Mam, det heter visst inte så på svenska,» sade miss Lilian.

»Blæse være, jeg vil ha supé,» ifrade gumman. Hon knackade kusken i ryggen med parasollskaftet: »Stanna vid den grill.»

Det blef en trefflig, riktigt hemtrefflig supé i enskildt rum. Sixten kände sig snart hemmastadd och obesvärad. Lilian var en förtjusande värdinna. Hon hade ett oemotståndligt sätt att se den hon talade till rätt in i ögonen med en öppen, hel och tillitsfull blick. Och det var sång i hennes röst, så fyllig och ändå så mild och mjuk.

Modern sjönk genast ner i ett soffhörn och blef sittande där. Hon hade mjuka små händer, och en tjock klockkedja af tvifvelaktigt guld simmade på hennes fylliga barm. Hon var älskvärdt loj och pratsam. Då hon fått ett glas madeira — »ty jeg tager nimmer den schnaps» — voro aftonens obehag utom hennes synvidd, och vid kaffet kröp hon ännu högre upp i soffhörnet, belåten med hela världen. Hon tände en nålfin cigarrett och läppjade på likören — Lilian rökte inte och var inte svag för likör — »es kommt», förklarade modern, »es kommt». Och utan att Sixten vågat någon häntyding åt det hållet, bör-

jade mamman berätta för honom om deras familjeförhållanden.

Hon hyste nämligen förtroende för den unge baronen. »Baron är ej befryndet med denne andre Schmaus, den Graf — för resten bläser jeg ham et stykke!»

Lilla Bines fader — berättade hon — var död sedan fem år tillbaka. »Min datter heter rettelig Jakobine — Lilian Gray är vårt artistnamn, vi heter s'gu rettelig Mayer.» Själff var 'mam' hemma i Aabenraa, men salig Tankred var ein Kind der Weltstadt Berlin.

Det var nu et snes år, sedan hon träffat på salig Tankred. Det var i Köbenhavn. Tankred — ja, det namnet var ock ett artistnamn, Friedrich Wilhelm Mayer var hans borgerliga namn — måste ge sig på nåd och onåd, ty »jeg var skam ej tabt bag en vogn». Nå, redan samme aften bad Tankred erbødigst om hennes hjärta och hand. Han kunde inte många danska ord — men han kunde säga: »lille Pus, min lille Pus, bitte?» Det var rörande och omotståndligt. »Han behøfde aldrig angre sig.»

»Salig Tankred var en ualmindeligt begavet mand. Han lefde kun for kunsten och for sin kone. Han etablered en teater för min skull — de kender dog den Orfeoteater — in Berlin? Inte? Nå, jeg var direktris, jeg syede kostymer og jeg dirigerede, och en gang opträdde jeg, gud døde mig, på scenen. Det var den gang, då frau Schumann var bidsk och rapportered sig krank. Frau

Schumann var vår primadonna, hun lignede akkurat en kalf. Jeg kunde selvfølgelig alle roller udenad och jeg gjorde en stor succes. Man applådered och man skratted, fast min role var ganske seriös — åh, det var famos, de skal se min fotografi i den role. Jeg var storarted, skal jeg sige dem — jeg såverede recetten ha ha ha! Frau Schumann blef på stund ganz gesund — hon var frygteligt arg öfver min succes, oh mein lieber Gott!»

Det var en svært lykkelig tid. Fastän de måste göra bekantskap med en del simpelt folk — »alle disse kreditorer» — människor utan polityr und Gefühl, utan aktning för konsten och till och med okänsliga för fribiljetter. »Men Tankred var alltid chevaleresk. När vi måste lämna den ganze teater, så blef han hvarken öfverraskad eller nedslagen. Han sade att han inte hade väntat annat — den publik saknar ideal. Han var siden employer vid det grosse stadlotteri in Hamburg intill sin död, mein süsser Tankred.»

Lilian hörde på med ett oföränderligt uttryck af allvar, som klädde hennes täcka ansikte förträffligt. Hon hade säkert hört allt detta lika många gånger, som hon blifvit bjuden på supé af en ny herre. Sixten kunde inte taga sina ögon ifrån henne.

Men hur hade miss Lilian kommit in i varietélifvet? frågade han, då modern slutat berätta.

'Mam' protesterade energiskt mot påståendet att de voro inne i något varietélif. »Min datter

uppträder kun som hedersgäst. Vi ha slet ingen omgang med det andre patrask.»

Lilian sade, att det fanns goda själar bland dem, men gumman bedyrade, att de inte kände »det rak».

»Mitt barn har vid gud artistblodet i arf från mig,» sade hon och slog sig med flata handen på sitt breda bröst. Om hennes Tankred lefvat och de haft kvar sin Orfeo — som nu sjunkit och blifvit en plebejsk lokal — då skulle Bine nu varit teaterns stjärna. De hade tyvärr ej samlat rikedom, salig Tankred var gestorben, han hade sagt till sin datter: 'du har talang, *du också*, du har grace und Gefühl och din stämme passer för den sentimentale genre'. De hade gått till 'den förste sångläraren i Berlin', Jakobine hade fått lektioner, som sedan blifvit frikostigt honorerade, fastän den professors metod var ganz schlecht — och så hade Lilian Gray debuterat i Altona ganske anspråkslöst utan alla reklamer. Furor, mein herr, grosses Erfolg! Engagement i Hamburg på den fleck, Lilian Gray tryckt med fetstil på affischen, porträtt gratis i de mest renommerade avisor. »Ni skall se, jeg har dem. Sedan ha vi uppträdt öfver allt, mest i Köbenhavn, som jeg godt kan lide. Derfra kom vi till Stockholm . . .»

Och fröken trufdes med detta lif?

»Åja, publiken har varit snäll, och man har visat oss vänlighet, hvart vi kommit,» blef frökens korrekta svar.

Modern tillfogade en upplysning om, att de visst inte ämnade ägna sitt lif åt varietén.

»Ämnar då fröken öfvergå till scenen?»

»Mange tak! Nej, vi skal gifte oss.»

Sixten bugade med ett aktningsfullt småleende, och modern tillade med det största lugn:

»Vi skal gifte oss med en prins.»

Han fann ingenting att invända mot ett så förståndigt beslut.

Nu började gumman maka sig upp från soffhörnet, där hon suttit som fastspikad, samlade ihop sin väska och sin hund och fann tiden inne att begifva sig zu Bett. Mycken tack till herr baronen, hoppades de skulle ha den förnöjelse att återse honom.

»Och tack för de sköna blommorna!» Lilian tryckte hans hand.

»Är det sant, det där som er fru mor sade — om prinsen?» frågade han, då han lade kragen öfver hennes skuldror.

Modern förklarade på dotterns vägnar, att hon aldrig skämtade om upphöjda ting.

»Och fröken Lilian har ingenting emot att bli prinsessa?»

»Mitt barn är ett lydigt barn,» sade gumman med patos, »därför att jeg icke begär af henne något som är oklokt eller som ej anstår oss — aldrig något orätt eller oanständigt.»

Sixten var alls ej hågad att gå hem. Han gick nedåt Blasieholmen. Det var en månklar vårnatt.

»Hon är förtrollande!» sade han högt. Hvad var det som drog honom så oemotståndligt till henne? Hon var alls icke lik de gaskiga flickor — stiliga för resten — som dittills representerat det erotiska elementet i hans fjärlslif. Och inte heller liknade hon de familjeflickor, han dansade och red och flirtade med i societeten.

Hon var något eteriskt och poetiskt, hon var hans dröm om det evigt kvinnliga, kvinnan och ängeln i en person, hon var allt det, man ej kan skildra i ord — orden skulle ändå ej kunna uttrycka hvad man ville säga — man skulle endast göra sig löjlig om man försökte . . .

Han skulle känt sig oblandadt belåten med sin kväll, om inte de där orden om prinsen retat honom. Det var naturligtvis skämt och betydelselöst, men i alla fall — om 'mam' skulle spåra upp

någon prins eller någon annan lämplig äktenskapskandidat, så skulle lilla Bine lyda som ett snällt barn, hvars moder endast begär det som är förståndigt och »anständigt» och det som leder till bådas sanna bästa.

Lilian skulle bli en förtrollande prinsessa . . . med en gnistrande krona i sitt blonda, burriga hår . . .

»Ursäkta!»

Han hade stött emot en person, som kom från Skeppsholmen. Han ämnade gå honom förbi, då han hörde en röst, som han kände, säga:

»Ser man på! Ju tidigare på morgonen, dess vackrare folk.»

Det var kapten Reuter vid hans regemente.

»Ursäkta min drumlighet!» sade Sixten ännu en gång.

»Mer än den skall vara dig förlåten!» sade kaptenen. »Jaså, du är också ute och nattvandrar. Då vet jag inte, hvarför vi inte kunde följas åt ett stycke. Jag är svag för nattpromenader. Jag tycker att en människa med hufvud kan använda sin tid bättre än till att sofva bort den.»

»Det tycker också jag — man skall lefva, medan man är ung,» sade Sixten.

»Ja, så länge det går. Det var en gång en stråtröfvere någonstans nere i södern, som blef fusiljerad. När det kommenderades fyr, ropade han 'lefve lifvet!' Den banditen har min högaktning.»

Sixten skrattade — han var uppfylld af lefnadslust:

»Låt oss vandra i den banditens fotspår!» sade han.

»Ja, du är i den åldern, då man har allt skäl att hurra för att man lever,» sade kaptenen. »Du går och svärmar, så du hvarken hör eller ser. Jag har för resten, också jag, varit i sällskap med unga damer i kväll. Jag har varit på bjudning i familj. Där fanns ett förlofvadt par, som hade sin värld för sig, och ett par gifta par, som spelade whist — ja, det vill säga herrarna, fruarna hade jag det nöjet att underhålla — så de hade nog en angenäm afton. Jag berättade för dem om en tjuvfäktning för att se hur mycket de tålde. De tålde mycket.

Det är för resten löjligt,» fortfor han, då Sixten behöll sina tankar för sig själf. »Hvar gång jag ser ett gift par på nära håll, få de mest samhällsupplösande tankar insteg i min hjärna.

Det är dumt att ta lifvet för allvarligt. Kärleken är *en* sak och intelligensen en annan. Du kan gå förbi den bästa flicka i världen utan att se åt henne — men så låter du dig fångas af en gås — om du också själf anser dig vara begåfvad med hufvud — eller du låter dig fångas af en kvinna, som inte är att tro på och som inte har något hjärta att ge dig i utbyte mot allt, hvad hon tar ifrån dig, och som kanske till på köpet sätter en ära i att placera sin fot på din nacke.»

»Gör jag?» frågade Sixten.

»Ja, det gör vi allihop. Och det är lyckligt, när det är så väl, så det blir en *olycklig* kärlek —

då har man åtminstone inte oket på sig för hela lifvet.»

Sixten visste inte rätt, om han borde anse sig förnärad. Var det Reuters afsikt att reta honom? Menade han allvar? Eller var han litet »i gasen», efter han hade så mycket att säga, han som eljes plägade vara så ordkarg och sluten?

»Har jag retat dig?» frågade han i en ton, som lät helt vänlig. »Säg ifrån i så fall — nu ä' vi utom tjänsten, och nu har inte förmannen rätt emot alla, som inte äro *hans* förmän.»

»Du har alls inte retat mig.»

»Man har sina anfall af pratsjuka,» fortfor kaptenen, »och af sentimentalitet så här dags på natten, när man varit i sällskap med unga damer och pratat skräp och hört andra prata och efteråt finner sig på en gång nöjd och trist — mera nöjd än trist, men i alla händelser ensam. Då kommer man öfverens med sig själf om att förakta den kokett, som kallas Lyckan och som man inte kunnat vinna. Hon är inte värd att eftersträfvast, hon är för resten en gyckelbild, hon finns alls inte till, hon har ju haft nog dålig smak att ge oss på båten.»

Sixten kände sitt hjärta klappa. *Han* skulle ej stöta lyckan ifrån sig, *han* hade ingen anledning att kalla henne en kokett och låtsa sig förakta henne. Han hade allt att vinna, och han *skulle* vinna.

Han kunde ej längre styra sin lust att tala om Lilian. Det var månskenet och den ljumma

vårnatten, det var kaptenens ord, som tvungo honom att gifva luft åt sin känsla. Han sade inga namn, han nämnde ej *hvem* hon var, han talade endast om, *hurudan* hon var. Det evigt kvinnliga — ideal, känsla och själ —. Han var redan öfvertygad om att han varit värtalig, men han blygdes på samma gång öfver att han blottat sig. Han var ju alls ej intim vän till kapten Reuter — det var löjligt att ge sig till att berätta för honom om sin kärlek. Han visste, att Reuter inte skulle skratta åt honom eller missbruka hans förtroende, men i alla fall var han ett nöt, som inte kunde hålla munnen om det, som ingen annan än han och en till behöfde veta.

Då han tystnade, hade kaptenen ingenting att invända. Utan ett ord fortsatte de vägen framåt. Men då Reuter efter en stund gjorde halt i ett gathörn och sade god natt, klappade han Sixten ett par duktiga tag på skuldrorna och sade:

»Lycka till, där har du kanske en lifräddningsboj.»

Så gick han.

Litet konstig var han då alltid.

* * *

Kapten Reuter var ett original och en enstöring. Han kunde inte kallas verkligt god vän till någon af sina kamrater, och han lefde mest utom de militära kretsarna. Bland vederbörande fanns

mer än en som ville göra troligt, att han ej intresserade sig för sitt yrke utan tvärtom ringaktade det, men de, som hade tillfälle att iakttaga honom på nära håll, måste erkänna, att han var ytterst nitisk, noga och samvetsgrann i tjänsten, så att det aldrig var något i sak att anmärka mot honom.

Men han var likväl opålitlig, han hade sina egna idéer, och man var inte säker på honom. Han hade hållit militära föredrag för manskapet, som inte behagade hans förmän, och han hade en gång för några år sedan blifvit misstänkt att vara upphofsman till en tidningsuppsats, som väckt mycket uppseende och åtskillig förargelse. En uppsats om »Militäranda», en uppsats, som på ett ganska närgånget sätt berört åtskilliga förhållanden och missförhållanden inom vår armé: det sätt på hvilket gevärsfrågan blifvit skött, det godtyckliga befordringssystemet, befälets ställning till truppen, officerarnes öfverdådiga lefnadssätt under mötena m. m. Uppsatsen hade uppdragit jämförelser med motsvarande förhållanden i andra länder och kommit till resultat, som måste förarga vederbörande.

Det var möjligt, att den anonyma artikelförfattaren, som af tidningen förklarades vara »en i våra militära förhållanden väl invigd person», hvarken öfverdrifvit eller häcklat, men det väckte harm, att dessa uttalanden blifvit sagda offentligt och att de föranledde skandalhungriga och ofosterländska tidningar att hacka på militären och försöka sänka dess anseende i den tanklösa hopens ögon. Miss-

förhållanden funnos, som ej kunde förnekas — det medgaf man — men de borde debatteras bland fackmän för slutna dörrar, i militärsällskapet eller i en komité eller inom en officerskår. Det var föga förenligt med militärisk anda att orena i eget bo, och det väckte förargelse, att den där artikeln — som till på köpet stått att läsa i en oppositionstidning — blef omtalad, icke blott som ett ord i rätta stunden, utan ock såsom förestafvad af rättskänsla och ridderlighet och ärlig sträfvan att förbättra.

Det hade varit tal om, att författaren skulle sökas upp och straffas exemplariskt. Om detta verkligen varit på allvar ifrågasatt, så stannade det emellertid vid den fromma önskingen. Man kunde ju inte beslå bläcksuddaren med att han gjort sig skyldig till personliga förolämpningar, ty uppsatsen var lugnt och lidelsefritt hållen utan retsamma eller utmanande uttryck.

Men fast det ej fanns några bevis för, att Reuter var identisk med denna bläcksudd, så var han från den tiden en misstänkt och märkt man. Han hade aldrig förstått att göra sig omtyckt af dem, han själf ej kände sig dragen till. I sin ungdom hade han varit en stor spefågel och öfversittare och aldrig kunnat tygla sin lust att reta dem, som ådragit sig hans misshag.

Hans egen kompanichef var en af dem. Gamle kapten Hess tillhörde en generation af officerare, som hade en gemytlig och lugn uppfattning af det militära lifvet. Han älskade lugn och ro och

satt helst i vattenbutiken i torget eller promenerade långsamt i alléerna i sällskap med några andra stamkunder på platsen. Han hade en mängd civila uppdrag, som hans fordringsägare skaffat honom för inkomstens skull, som de delade med honom, och han brummade jämt och ständigt öfver, att han aldrig fick vara i fred.

Han hade en gammal pålitlig fanjunkare, som hjälpte honom att sköta kompaniet, men det var ändå ett ideligt jäktande, i synnerhet under exercistiden. Gubben Hess var fet och trög, och ute på Gärdet lät han helst kompaniet marschera i fyrkant omkring befälhafvaren — då fick han åtminstone själf stå stilla och slapp traska med. Men vid ett dylikt tillfälle hade han glömt att i rätta stunden kommendera svängning. Löjtnant Reuter, som förde första plutonen, tog ut stegen och fortsatte marschen rätt framåt. De andra plutonerna följde. Blåsten låg emot, man hörde ej kaptensens hojtande »helt om marsch», utan han måste springa ett långt stycke efter kompaniet — hvilket var en mycket hälsosam motion för honom. Han hämnades genom att sedan oupphörligt för fronten anmärka på allt hvad »första plutonchefen» gjorde, men Reuter upptog uppsträckningarna med det allra största jämnmod utan att ändra en min.

Ännu mera besvärlig var exercisen i bataljon. Inte bara därför att den orörlige kaptenen då måste marschera med på kommando, utan också därför att han, som hade hufvudet fullt af allt

annat, hade svårt att i hastigheten komma ihåg hvad han i sin ordning skulle kommendera, när bataljonchefen kommenderat en rörelse. Det hade ett par gånger händt, att han vid dessa kritiska tillfällen hviskat till löjtnanten, som stod bredvid honom: »hvad skall jag göra?» Reuter hade ledsnat på att sufflera, och en gång besvarade han frågan »hvad skall jag göra?» med orden »ta afsked».

Kaptenen förlät honom aldrig — hade han kunnat draga honom inför krigsrätt utan att blamera sig själf, så var säker på, att han gjort det.

Nu hade kapten Hess länge sedan dragit sig tillbaka till privatlivets lugn och lämnat efter sig minnet af ett officersoriginal af ett numera utdött slag. Men Reuter var ej mera omtyckt af sina nya öfverordnade än af den gamle kompanichefen. Regementets förre chef — också han en militär af gamla stammen, fast i en annan bemärkelse än kapten Hess varit det, en krutgubbe, som under en sträf yta och ett bullrande sätt dolde ett varmt och vekt hjärta och ett farbroderligt intresse för en hvar af sina »gossar» — hade alltid hyst välvilja för honom, men då den hedersmannen var borta och fått till efterträdare en stram och öfverlägsen herre, som ville ha allt efter tyskt mönster och som aldrig tålde att någon af hans underlydande »resonnerade» eller kunde misstänkas för att resonnera, så fann sig Reuter undanskjuten och vid hvarje tillfälle förbigången — i synnerhet

sedan han blifvit misstänkt för att skrifva i skandal-tidningar.

Han blef en sluten och ensam man, som lärt att väga sina ord och som behöll sina åsikter för sig själf. Det misstroende, han fann sig omgifven af — inte från flertalet inom officerskåren, men från de mest inflytelserika — besvarade han genom att sköta sina tjänsteåligganden på ett exemplariskt sätt. Men på studier i militära ämnen tycktes han ha ledsnat.

Han hade haft en mängd intressen, hade varit road af att taga reda på allt men tröttnade snart vid allt. Han hade varit skicklig skytt, hade blåst valthorn och spelat fiol, hade lärt sig boxas i London, hade studerat stenografi och volapyk och lärt sig ryska. Han hade varit en af de första som åkte på velociped i Sverige, och han hade följt med luftseglare på lusturer i molnen. Han hade varit i Egypten och Palestina, i Turkiet och Spanien, han begagnade förr hvarje semester till att resa utrikes. Vid sin återkomst förde han med sig hem de nyaste och mest uppseende-väckande moder från London och Paris. Men det dröjde aldrig länge förr än han ledsnade på att uppträda som modelejon i Stockholm, och då han lade bort sin utländska elegans, hände det att han för omväxlings skull visade sig i gamla, löjliga, länge sedan urmodiga kläder, som han hittat i sina gömmor.

Nu för tiden läste han mycket. Då han hade veckan i kasernen, fann man på hans bord

tyska och engelska böcker i sociala frågor. Man sade, att han varit med på socialistmöten i Berlin och vid ett dylikt tillfälle varit nära att bli arresterad, men det visste ingen med säkerhet. Han var inne i tidens frågor, besökte stora sällskapet för att få läsa utländska tidningar, lefde för öfrigt högst indraget utan att söka nöjen eller sällskap.

Det hade varit hans vana att närma sig till nya människor och se till hvad de gingo för. Men det plägade ej dröja länge, förr än han släppte dem eller de gled o ifrån honom.

Hans bekantskap med Sixten daterade sig från dennes första vecka som officer. Reuter var då befälhafvare för rekrytskolan, dit den nyblefne underlöjtnanten blifvit kommenderad. Det första, kaptenen gjorde, var att, medan rekryterna hade instruktionsläsning, taga yngste löjtnanten i enrum och för honom utveckla planen för skolans öfningar. Han gick igenom allt i detalj, så klart att Sixten undrade om han ansåg honom för ett dumhufvud, som behöfde en dylik extradufning. Men han kunde ej annat än höra på uppmärksamt, och snart måste han tillstå, att han verkligen blifvit intresserad för kaptenens sätt att se saken.

Dagen efter lektionen fick han sin egen afdelning att tills vidare handleda efter bästa skön. Denna metod och det ansvar, den förde med sig, tvang honom att ägna sig åt rekryterna med en helt annan energi än om det endast gällt att låta allt gå på det gamla vanliga sättet.

Kaptenen förstod att hålla hans intresse vaket. Utan att vara det minsta efterhängsen sysselsatte han sig mycket med yngste underlöjtnanten, gaf skäl för sitt tillvägagående och framtvang hans åsikter. Det var uppenbart, att han ville utröna, om den unge mannen hade några anlag och i så fall, i hvilken riktning de gingo.

Sedan rekrytskolan tagit slut, träffades de mera sällan utom kasernen. Kaptenen såg den lefnadslustne löjtnanten ryckas in i hvirfveln af sällskapsnöjen. Han drog sig tillbaka och väntade — det kunde ju hända, att pojken insåge, att han ej skulle taga skada af att äga en äldre broder.

Han blef nästan glad första gången, Sixten kom till honom och bad om ett penninglån. Det var ju alltid ett närmande. Han blef mindre glad andra gången. Men han hade lärt sig konsten att tiga, att se med jämnmod på personer och på deras handlingssätt och att ej hoppas mycket af dem.

6.

»**T**jänis, tant lilla! Är morbror Moje vid vigör i dag?»

Det var tant Ida som öppnat.

»Ja bevars, den pojkslyngeln är inne hos sig.»

»Hvad var det tant kallade min vördade morbror för?»

»Pojkslyngel tog jag mig friheten kalla honom. Du skulle höra, hvad han tog sig till i går! Vi ha skrattat, så vi kunnat dö.»

Alltid hade man något att skratta åt i det huset.

»Nå, han lär inte glömma bort att skryta med sina pojkestreck.» Sixten knackade på morbrors dörr.

»Moje skall *inte* gå ut i eftermiddag,» sade tant, just då han öppnade dörren. »Han gick *bara* in för att hvila sig.»

Inne i morbrors rum lågo kläder slängda omkring på soffor och stolar. Gubben själf stod pyntad och elegant, såg nyter och ungdomlig ut

och hvisslade en slagdänga, som var föga öfverensstämmande med en gråhårsmans värdighet.

»Kommer jag och stör?» började Sixten. »Tant sa, att morbror inte ämnade sig ut.»

»Tant är en gammal papegoja,» utlät sig morbror.

»Skall du bort på fest, morbror?»

»Nej, jag ska i familj,» svarade gubben med en ton, som bad pojken inte lägga sig i det som inte rörde honom.

»Du lär ha varit kitslig mot dina damer i går,» sade Sixten för att genom att framkalla morbrors själfbelåtenhet väcka hans bättre känslor.

Men morbror var otillgänglig i dag.

»Det tål de vid och mera till,» snäste han. »Skaffa dig aldrig kvinnfolk i huset! Det är som att ha ohyra på sig. Adjö!»

Innan Sixten hann säga ett ord vidare, hade morbror försvunnit genom sin privata utgång.

Sixten gick in till tant och flickorna.

»Jag skulle hälsa så mycket — morbror talade om damerna just innan han gick.»

Tant bad honom sitta, så skulle han få höra gårdagens äfventyr. De hade varit ute och hälsat på hos Villmers på Vermdön och suttit öfver kvällsbåten, förstås, och måste gå landvägen till Vetersviks brygga för att ta nattbåten. Assessorn lofvade dem en angenäm promenad i den vackra natten. »Men när vi kom till Vetersvik, så befanns porten stängd och läst. Vi hade inte mycken tid att förlora. Moje gick på rekognoscering jämte

assessorn. De kom igen bärande på en stege — det var ingen annan råd än att vi allihop måste klättra öfver planket — ett högt, otäckt plank. De ställde stegen mycket lutande — som en landgång — för det var en lång stege. Det var inte det lättaste att balansera upp för den. Assessorn höll i mig, Moje stöttade under. Så måste vi sitta och balansera uppe på planket, tills stegen var halad öfver och utlagd på andra sidan. Aldrig har jag känt mig så som ett fjäderfä, som när jag satt där, och inte vågade vi röra oss af rädsla för att ramla ner och göra kullerbytta och bryta fjädrarna af oss. Moje hade en rolig stund. Han nöp mig i benet, så jag är visst blå ännu. Själflängde han upp på planket som en gammal konstmakare, det gick som ett inte. Assessorn tog god natt, han kunde inte komma öfver. Vi hörde honom skratta som en besatt på andra sidan. Och det hade han skäl till, ty kan du tänka dig — vi hade inte gått tretti steg utefter planket, förr än vi får se — gissa hvad! — en *port* i planket, en *öppen* port. Hvad sägs om det?»

Tant skrattade och flickorna skrattade.

»Jag säger,» sade Sixten, »att morbror är en glad ungdom.»

Men morbror skulle ha igen det — det voro damerna öfverens om. Tre kvinnohjärnor borde väl kunna hitta på något mera raffineradt pojkestreck än en gammal gubbstult. De hade redan fyra olika förslag att välja emellan. Ville Sixten ha en kopp kaffe?

Tack, han hade inte tid, han hade brådt. Han skulle ut och skaffa pengar — så vida inte tant kunde viggja honom några tior. »Det skall bli stor middag i öfvermorgon för den tyske prinsen, som är general hos oss. Och tyvärr ä' våra löner inte afpassade efter utgifterna.»

»Tack, tant lilla. Jag tittar upp i morgon eftermiddag.»

På Drottninggatan såg han morbror komma ut ur en blomsterhandel. Han bar en bukett, gömd i grönt silkespapper. Hvad kunde den gamle ynglingen ha i kikarn? Utan att tänka på att spionera gick Sixten samma väg som morbror och såg honom försvinna i en port. Och dagen därpå rapporterade han för tant, att morbror aflämnar blommor i n:r 68 Malmtorgsgatan.

»Hm!» sade tant. »Du behöfver inte låtsa om något för flickorna. Jag börjar misstänka att morbror Moje är en gammal don Juan. Han säger att han inte ämnar sig ut, han skall arbeta eller han ämnar hvila sig. Och så klär han sig fin och lämnar allt huller om buller och försvinner utan att säga ett ord — och så doftar det verveine om hans kläder dagen därpå. Den hycklaren! Hvad säger du?»

Sixten sade ingenting. Han hade egna dörrar att sopa rent för — för öfrigt höll han med morbror angående obehaget af att ha allt för intresserade damer omkring sig.

I dag befanns morbror vara nyter och skämtsam. Han skildrade damernas debut som akrobater och lofvade att inbjuda Sixten till nästa föreställning, dagen och stunden ännu ej bestämda.

Tant kom med en inställsam min, som betydde: »Vänta du, min gubbe!» Hon hade något riktigt godt att bjuda på till kaffet. »Jag har fått rätt på äkta klosterlikör från Algier åt herrar läckergommar.»

Den milda, oljiga likören befanns förträfflig. »Den skall vi köpa mer af. Hvar har du snusat upp den?» frågade morbror.

»I Lundbergs nya filial 68 Malmtorgsgatan,» svarade tant i den oskyldigaste ton. Jag spetsade öronen, men morbror sade utan att ana oråd:

»Inte är där någon filial.»

»I 68 Malmtorgsgatan, jo, det är det visst,» sade tant tvärsäkert. »Jag var där i går, medan du sof middag.»

Morbror vädrade kvinnolist. Han såg att tant drog på munnen och att Sixten inte heller kunde hålla sig allvarsam. Han fann sig öfverlistad och afslöjad och blef röd som en tupp öfver hela ansiktet.

»Kjoltyg!» hväste han. Så skrattade han ett litet torrt skratt för att dölja sin förargelse och sade i en ton, som var berömvärdt obesvärad:

»Jag skall gå dit och köpa mera af samma sort.»

»Om du hittar dit,» sade tant.

Morbror mumlade något, som lät som »satan» och fann sig föranlåten att få ett brådskande ärende in till sig. Sixten följde.

Men nu var morbror alls ej den välvillige och humoristiske gamle välspäckade onkel, som blifvit så omtyckt och omhuldad af hela släkten. Spioneriet hade förargat honom, man gjorde in-trång på hans medborgerliga rättigheter. Han var förvandlad till en tvärvigg af det mest obehagliga och omöjliga slag. När Sixten drog fram sin växel, som han burit på i två dagar och som skulle bli ett utmärkt papper, om kammarrådet Fris blott ville skrifva sitt namn därpå, så sade gubben nej utan vidare. »Hör du, gosse, hvad tror du blir slutet, om du fortfar som du har börjat? Du kommer i procentarhänder och du kommer aldrig ur dem. Hvad är det för spel-historier, som glunkas om i staden? Ni spela om summor, så stora som ni aldrig sett. Hvad betala ni med?»

För första gången i lifvet uppträdde morbror som moralpredikant. Som debut betraktad var föreläsningen onekligen lyckad. Men hvad var detta för påhitt? Han var så retsam, så att Sixten skulle blifvit ond, han också, och sagt adjö och gått sin väg, om det inte varit morbror Moje han hade att göra med, och om morbror verkligen inte vore så ovärderlig.

För resten hade gubben rätt i hvad han sade.

»Saknar du karakter till den grad,» sade han, »att du alltid måste följa andra i spåren och inte

vågar fordra plats för din egen vilja, så ger jag dig tusan, lägg märke till att jag har sagt det. Du borde veta, att jag inte är rigorist och inte småaktig, jag tar lifvet skämtsamt och finner ingen orsak att lipa så länge man orkar skratta. Men man skall vara karl för sin hatt, och det tycks du inte ha lärt dig. Nu skall jag säga dig en sak: om jag hädanefter skall ta någon del i dina affärer, så skall det vara en gång för alla. Vill du, skall jag bli din förmyndare, men då skall det vara reda i papperen. Kom inte stickande med sådana där lappar — då blir det ett trassel utan ända. Ja eller nej, hur vill du ha det?»

En sådan retfull gubbe! Och det bara för 68 Malmtorgsgatans skull. Sixten svarade i förnärnad och värdig ton, att han inte hade någon anledning att ställa sig under förmyndare.

»Som du vill,» sade morbror torrt. »Det blir således någon annan, som får det nöjet att reda ut dina affärer. Skaffa dig en rik svärfar, det har jag sagt förr. Ja, det är mitt allvar. En förståndig hustru med skinn på näsan och med små mjuka tofflor skall kanske göra folk af dig.»

De skildes utan synnerlig värme å ömse sidor. Sixten gick direkt och sökte kapten Reuter. Det var obehagligt att behöfva vända sig till honom, men han visste för tillfället ingen annan att gå till. För resten gällde det endast en borgen för ett par månader, och Reuter skulle åtminstone inte uppträda som öfversittare.

Då Reuter upphörde att vara dandy i societeten och på gatorna i Stockholm, hade han flyttat ifrån sin eleganta dublett till en lägenhet, som han möblerade efter egen smak. I femton år hade han bott vid »sin egen gata», vid Kaptensgatan, som ligger så stilla och afsides och på samma gång så nära stadens centralpunkter. Han bodde i ett gammalt stenhus med skumma förstugor, trånga trappor och stora rum utan ett spår af nutidslyx. Icke heller i möbleringen visade de ett spår af modern elegans. Inga mjuka mattor, inga hvilstolar, inga kuddar eller draperier. Han hade gamla solida möbler från århundradets början, ett stort gammalt skrifbord, en soffa, där sex personer kunde sitta i rad, en trymå i empirestil med en gyllene örn öfverst och en grinande grip som uppbar spegelbordet. På väggen hängde en rad stora kopparstick jämte vapen, gamla och moderna. För öfrigt funnos där stora bokhyllor med böcker, de flesta inbundna i gedigna band, som visade att ägaren satte värde på dem, och alla med hans ex libris på första bladet. Häftade böcker lågo ordnade i högar på skrifbordet — de volymer, han lånat från biblioteken, för sig, skilda från hans egna böcker. Ingenting var omkringkastadt, tvärtom rädde i allt en pedantisk ordning.

Fönsterna hade inga gardiner utan lämnade utsikten öppen öfver Nybroviken, Skeppsholmen och södra landet. Närmast under fönsterna låg en gammal trädgård med rik grönska och munter fågelsång. Intet gatbullen trängde hit, men väl,

fastän dämpadt, bullret från ångsågarna och från arbetet på skutorna vid hamnen.

Kaptenen kom och öppnade, iklädd en gammal sliten jaktrock och med gula turkiska tofflor på fötterna.

Han sköt fram en stol, tog inte fram cigarrer — själf rökte han ej — och tog inte heller fram af sitt goda vin, hvilket han säkert skulle gjort, om han inte vetat, att det var i helt andra ärenden än för att prata bort en stund, som Sixten sökt upp honom.

Denne slog sig ner och framförde sitt ärende i den nonchalanta ton, hvori han var van att tala om penningaffärer, men med flera utvikningar och omsägningar, som visade att saken likväl inte var så likgiltig för honom.

Han måste ta upp ett nytt lån — han fann det onödigt att tala om, att det var för att kunna betala sin innestående hyra och en del trängande småskulder — och att det var för detta lån, han begärde ett acceptabelt namn. Den andre borge-nären hade han redan. Det skulle bli en affär på två månader — innan dess skulle han kunna inbetala summan. Vore han inte fullkomligt säker på det, skulle han naturligtvis inte velat be om en sådan tjänst — »i synnerhet då jag redan har ditt namn på den där andra växeln, du vet, den på tusen. Jag har varit tvungen att omsätta den, men det är ingen fara, jag får pengar i nästa månad. Det hela är en bagatell.»

»Hela lifvet är en kedja af bagateller,» sade Reuter lugnt.

Sixten hade hvarken tid eller lust att undra öfver hvad han menade — han hade endast *en* tanke: »Skall han neka? Så god kamrat, som han är, bör han inte kunna neka.»

Kaptenen tog papperet, läste hvad där stod, såg ut som ville han säga någonting men sade ingenting, gick därpå fram till skrifbordet, skref sitt namn på växeln, vek ihop den och lämnade den till Sixten.

Denne kände sig för ögonblicket mera besvärad af Reuters tystnad än af morbrors moralkakor. Också han hade en känsla af att de båda borde ha ett och annat att säga hvarandra. Men ingenting blef sagdt, annat än några likgiltiga ord om det stundande beväringmötet, där Reuter skulle bli kompanichef.

Sixten fick syn på en fotografi, som i en gammal ram af brons stod på skrifbordet. »Hvem är det?» Han tog fotografien, det var en ung gosse i studentmössa.

»Det är min bror. Han dog vid tjuguetts års ålder,» sade Reuter. »Tycker du inte han är lik någon du känner?»

»Nej, jag vet inte.»

»Han är lik dig. Han har samma drag omkring ögonen.»

»Tycker du det?» Sixten sade tack för den visade tjänsten och gick.

Han var »såvis» för denna gång, men han kände det ändå, som hade det varit bättre om Reuter nekat — då skulle Sixten åtminstone inte kommit i en ny moralisk skuld till honom. Hans tysta sätt att ta saken hade varit förödmjukande — inga frågor, inga villkor, inte ett ord. Det låg något af öfversitteri i detta uppförande mot en kamrat — man kan taga sig ton också genom att tiga.

Han skulle naturligtvis få igen växeln med sitt namn på om två månader — eller om fyra månader, i fall man blefve tvungen att omsätta också den. Och därmed skulle saken vara glömd. Obehagligt var det hela i alla fall.

Sixten gick direkt till en af sina affärsbekanta, agenten Rundholm, som — enligt hvad en skylt i porten upplyste om — förmedlade egendomsköp. Den fetlagde och jovialiske mannen mottog honom med cirklad belevfvenhet, bad honom stiga in i sitt förmak, uttalade sig med största aktning om de herrar officerare, som hedrade honom med affärsförbindelser, synade borgensmännens namnteckningar, öfversåg med det ena namnet för kapten Reuters, betalade utan invändning ut summan och följde med många bugningar herr baron ut i tamburen.

»Den andra växeln skall bli inlöst på dagen,» sade Sixten när han gick. Och herr Rundholm bugade tacksammast.

Med att betala hyran och småskulderna fick det emellertid anstå till i morgon. Sixten kände

sig irriterad och utled på dessa affärer, som han var insyltad i. Den där ockraren var så genant kamratlig, och man vågade ju inte huta åt honom.

För första gången sedan Lilian Gray börjat uppträda på varietén, uteblef Sixten därifrån. I kväll skulle han inte ha ro att höra henne sjunga, hvad tjänade det i själfva verket till att han tänkte på henne, han gjorde bäst i att undfly henne och försöka glömma henne. Inte visste han, hurvida hon längtade efter honom eller om han var likgiltig för henne. När hon inte hade hans sällskap, hade hon nog annat sällskap — hon var minsann eftersökt — och inte visste han, om hon alltid var så reserverad som emot honom och om hennes mamma verkligen vaktade sin skatt så outröttligt som hon lät påskina.

Glömma henne skulle han. Han stötte ihop med ett par bekanta. Hvarför skulle man inte bestå sig en glad afton? Man har inte roligare än man gör sig.

Man åt supé och drack punsch. Och när morgonen bröt in, hade Sixten spelat bort de pengar, han lånat samma kväll att betala sin hyra och sina småskulder med. Några nya papperslappar af det slag, som måste inlösas med sedlar — och med hans namn inunder — hade dessutom stannat i motspelarnes fickor.

7.

Glömma Lilian! Hur kunde han förneka sina känslor till den grad, att han ett enda ögonblick velat försöka glömma henne?

Det hade naturligtvis inte lyckats, han hade ej heller velat, att det skulle ha lyckats. Hvad han glömt var inte henne utan tvärtom allt, som skilde honom och henne åt, allt som ej stod i samband med henne och med hans kärlek.

Ty han *var* kär, ursinnigt kär, kär öfver alla gränser, färdig till hvad som helst för att visa henne hur oinskränkt hon var hans hjärtas härskarinna.

Hon var mera förtjusande än någonsin. Hela hennes väsende var känsla. Det låg något så djupt känt bara i hennes sätt att säga nej eller ja. Det låg känsla i hennes sätt att luta sig fram emot honom och tala till honom i hviskande ton, som gaf illusion af att de båda hade en gemensam hemlighet, som ingen annan i hela världen kände till. Hur rättfram och uppriktig var

inte hennes blick, som alltid kom hans hjärta att klappa, och hur barnsligt och käckt var inte hennes skratt, som klädde henne lika mycket som hennes drömmande, tankfulla allvarsuttryck.

När hon satte sig vid pianot och spelade någon enkel, vemodig liten visa, kände Sixten de bästa och ädlaste känslor vibrera i sitt bröst. Och när hon med nästan hviskande, smekande röst sjöng »Home sweet home» för honom, för ingen annan än honom — och för »mam» förstås — då var varietéflickan långt borta, och det var hemtrefnaden och den slags lycka, som förvandlar hvardagen till en fest, han såg för sina ögon, betagen af henne så att han glömde allt annat. Han såg henne sittande i en båt, så som han ofta tänkt sig henne — hon var klädd helt i hvitt, och hon bar på sin hvita dräkt en slinga af orangeblommor och gröna blad. Eller såg han sig sitta vid hennes sida i en järnvägskupé, hon lutade sitt blonda hufvud mot hans skuldra och han höll sin arm beskyddande om hennes lif. Deras hjärtan klapade mot hvarandra och för hvarandra — allt annat, allt tvång, alla band lämnade de bakom sig, då de drogo ut till lyckans land, där ingenting existerade annat än sällheten och de båda. Bort reste de från den tråkiga verkligheten, reste in i drömlandet, han och hon. Och sommar-natten blef allt dunklare omkring dem, och det ångade af fälten och det doftade af rosor.

När de promenerade på aflägsna vägar på Djurgården — han och hon utan moderns säll-

skap — då föll det honom en gång in att utan ett ord lägga hennes arm i sin. Hon såg med en förvånad blick på honom, lösgjorde sin arm och låtsade som om ingenting händt.

Kall var hon, alldeles *för* kall. Hon kunde ej vara okunnig om, hvilka känslor han hyste för henne, men aldrig sade hon ett ord, som upplyste honom om hvad *hon* kände för *honom*, och lika litet gaf hon honom någon inblick i sitt hjärtas lif.

Men när han någon gång var ensam med »mam», då talade denna alltid om sitt barn, då fick han veta hvilken liten ängel lilla Jacobine var, hur skygg och ömtålig och hur bildad och fint uppfostrad. Ingen uppoffring hade varit hennes ömma föräldrar för stor för att göra deras dotter till de förnäma damernas jämlike.

Bine var en poetisk och svärmisk natur, hon ville helst vara ensam med sina böcker eller sitt piano. Hon var sensitiv och hon var barnslig — hon var rädd för spöken »och för fulla karlar och allting», och hon vågade aldrig sofva ensam utan kom alltid in till sin moder och bäddade åt sig på hennes soffan. »Allt detta har hon i arf efter mig. Jeg har ej heller elsket att slumre i ensamhet, och när min man måste resa, skaffade jeg mig alltid passende sällskap.»

Gummans naivetet var komisk just därför att den var så helt och hållet ursprunglig och omedveten. Det goda lynnet mildrade det ibland löjligt rättframma i hennes yttranden och i de

språkliga misstagen. Hon var själfva öppenhjärtigheten, och hon talade till Sixten som till en gammal intim vän. En gång kallade hon honom i en hastig vändning »lille Silkeskanin», och då de alla brusto i skratt vid detta förrådande af att man gjort sina efterforskningar om honom, frågade hon skämtsamt, om det inte var »en smuk lille pige» som gifvit honom detta namn. Och det kunde han inte neka till.

Det visade sig, att hon också kände till hans morbror kammarrådet — »onkel statsrådet», som hon kallade honom. Sixten berättade, att gubben hade en äktenskapskandidat på förslag åt honom. Då blef »mam» allvarsam och upplyste om, att Bine däremot inte skulle gifta sig.

Hon ville behålla sitt barn för sig ensam. Hennes barn var artist, hennes dotter fick allt hvad hon ville, hon fick äta godt och dricka godt och bo elegant, hon fick befalla öfver sina direktörer, hon fick åka i famose ekipager som en förnäm dam.

Men fröken skulle ju gifta sig med en prins?

Ja, det var så rätt. Om bara prinsen presenterar sig och befinnes vara en acceptabel kavaljer och en intelligent man. Bine skulle följa sitt hjärtas val, men med någon »esel» skulle Bine aldrig gifta sig.

Där »mam» satt nedsjunken i ett soffhörn, alltid i ett soffhörn och alltid elegant klädd — fast hennes klädning nog kunde grina i en eller

annan söm — skulle man i henne kunna se en symbol för bekymmerslösheten. En cigarrett — oftast slocknad — hade hon gärna i handen för att ha något att gestikulera med, och hunden Puck var oskiljaktig från henne. Hon plögade säga att lilla Puck var hennes andra barn.

Puck var den mest retsamma hund. När man ville locka honom till sig, kröp han rädd utefter golfvet och gömde sig under stolar och soffor. Aldrig förstod kräket hvad man menade, när man talade till honom, men han var en nått leksak och hans matmor sade, att när man var så söt, behöfde man inte ha något förstånd.

Gummans ständiga bekymmer var skinnväskan, som hon bar med sig hvart hon gick. Sixten fick snart veta, att den innehöll Bines inkomster. Hon lyfte femtio kronor för hvarje kväll i varietékassan. Lämna pengar hemma vågade hon ej, sedan man en gång i Berlin stulit recetten ur hennes låda — som haft för vana att ständigt stå öppen — och att placera dotterns inkomster i en bank kunde aldrig komma i fråga — »mam» var öfvertygad om, att banker endast och allenast tjänade till att beröfva godtroget folk deras pengar.

Att gå upp och prata med morbror Moje hade Sixten under denna tid föga lust till. Det var också löjligt, att gubben just nu skulle få rätt på en flicka, som han fann vara ett lämpligt parti för sin slarf till systerson.

Fröken Marie-Louise hade kalla pengar och kunde växlas omedelbart efter bröllopet. Inte var

hon någon skönhet, men med hans skulder hade han inte rättighet att begära allt för många fullkomligheter hos den räddande ängeln. Hon var äldre än han — det var också lämpligt. Hon hade en aristokratisk näsa, som pekade tämligen långt ut i världen, hon hade sömniga ögonlock och nedåtdragna mungipor, håret var slätstruket och af obestämd färg. Hon hade en öm moder — hon, liksom Lilian — och denna moder hade dotterns drag men mera storartade, näsan pekade härsklystet ännu längre fram än hos dottern, och ögonbrynen voro öfverlägset sömntunga. Både moder och dotter voro långa och raka i ryggen, deras klädningar sutto som gjutna öfver de kantiga skuldrorna — man fick intrycket af att det inte fanns någonting under detta pansar. Och båda hade samma förbindliga leende, som likväl ej kunde dölja det syrliga draget vid munvinklarna.

Morbror fann den gamla damen vara särdeles älskvärd, fastän hon visserligen inte var anlagd i tant Idas stil. »Nej-nej, lika litet som den unga damen var i Lilians stil,» tänkte Sixten med ett leende.

Morbror hade vädjat till hans bästa känslor genom att förtro honom, att hennes mammas aktier i den nya bergslagsbanan, som hennes fader varit med om att grunda, ge tjugu procent, och femton procent hade hon på sin andel i Kilaström. »Det är vid gud mer än du förtjänar.» Endast två barn fanns det. »Svärmor intresserar sig mycket för dig. Du har bara att sträcka ut

armen och ta nådig fröken, och du kan tacka mig till.»

»Jag ville allt hellre ha en liten häst,» sade Sixten, hvilket yttrande gaf morbror anledning att fråga, om gossen stod och dref med hans grå hår.

Gossen svarade, att nådig fröken i fråga såg så sur ut, så det behöfdes en separator för att distillera ut surheten innan han kunde reflektera på anbudet.

»Distillera bäst katten du vill, bara du distillerar ut de tjugu procenten.» Det var morbrors sista ord.

Sixten gaf henne tusan, men det ökade onekligen hans tillvaros behag att ha henne som motsats till Lilian. Något närmande till fröken Marie-Louise hade alls ej förekommit, och han tänkte föga hvarken på de tjugu procenten eller på deras ägarinna.

8.

Aldrig hade affärstrasslet orsakat honom så föga hufvudbry som under dessa veckor. Inga ovädersmoln skulle få fördystra hans himmel — då de okallade infunno sig, slog han utan svårighet bort alla tankar på räkenskapens dag.

Den skandalöst dyra växel, han varit tvungen att utfärda dagen efter den olycksnatt, då han för att glömma Lilian spelat bort allt för mycket pengar, var ej förfallen ännu på länge, och den äldre växeln med Reuters namn skulle inte göra sig påmint förr än om en månad. Innan dess skulle det väl alltid bli någon utväg.

Men en dag fick han ett bref, som i torraste affärston anmodade honom att ögonblickligen inlösa sistnämnda växel, som befann sig i under-tecknads ägo. Undertecknad var en för honom okänd herre — det var inte den förbindlige och närgångne Rundholm, han som belånat växeln och välvilligt tillåtit honom omsätta den mot två hundra kronor kontant i mellangift.

Förargad gick han upp till brefskrifvaren, som befanns bo i ett elegant hus vid en elegant gata. Grosshandlaren kunde emellertid inte ta emot — han var »dålig».

Han tycktes emellertid vara frisk nog att orka trakassera folk, som inte hade något otaldt med honom. Sixten fordrade utan öfverflödigt artighet i tonen att få träffa den dålige gentlemannen.

Det skulle han »kanske» få, när grosshandlaren vaknade, förklarade dennes fru, som tillkallades — en fet och frasande uppenbarelse med nosig uppsyn och tjocka röda händer med många ringar.

Ett par timmar senare var Sixten där igen. Hade grosshandlaren behagat vakna? Ja, nu var han vaken.

Sixten släpptes in i grosshandlarns rum, där på en soffa låg en skinntorr gammal man, insvept i en nattrock och med en filt öfver benen. När den gamle hörde, hvem det var som gjorde honom den äran, fick han en smula lif.

Jaha ja, han hade fått växel i fråga som betalning af agenten Rundholm, det hade sin riktighet.

Han letade fram en plånbok, som han haft gömd under filten, bläddrade bland en mängd papper och fick fatt i det rätta.

Se här! Ja, nu ville han ha sina pengar.

»Men det har jag inte beredt mig på,» sade Sixten.

»Hvad behagas?» Gubbén tycktes vara stendöf.

»Det har jag inte beredt mig på,» skrek Sixten.

»Jaså — inte det, inte? Ja, då får jag vända mig till borgensmännen.»

»Det skall herrn låta bli,» skrek Sixten i hans öra. »Herrn kan väl ge sig till tåls ett par dar.»

»Skall jag lagsöka då?»

Nu blef Sixten ond. »Det var då en förbannad döfnicke!» mumlade han.

»Hvad befalles?» frågade gubben med en hvass blick. Skulle döfnicken inte ens vara döf?

»Var nu lugn och hör på mig,» skrek Sixten.

Han försökte vädja till gubbens känsla för rätt och billighet. Växeln var ju omsatt på två månader, och ännu återstod en månad.

»Jaså! Men hvad jag kan se, så står det inte skrifvet på papperet. Var så god och titta.» Han höll med darrande hand fram växeln, men när Sixten ville taga papperet, drog gubben det undan. »Där står att växeln första gången var utfärdad på två månader och att den sedan blifvit omsatt, utan att någon dag för inbetalningen var bestämd. Hva falles?»

Ja, det var nog mycket riktigt, men Rundholm hade lofvat...

Gubben förklarade, att han gaf fan hvad Rundholm lofvat. »Skall jag hålla Rundholms löften? Han brukar inte hålla dem själf.»

Sixten kände sig hågad att vrida om nacken på gentlemannen, men i stället föreslog han två dagars uppskof, så skulle han lösa in växeln.

»Jaha ja! Det *borde* baron göra. I öfvermorgon förmiddag således före klockan tu. Försök att inte glömma bort det. Marsch!»

Sixten trodde att han hört orätt. Men gubben hade sjunkit ner på soffan och blef liggande orörlig och halfdöd med uppsyn som en mumie.

Sixten gick sin väg.

Om han bara haft pengar att slå gubbfan i halsen med! Men som det nu var ställt, vågade han inte reta den oförskämda karlen.

Han var inte vid godt lynne under de dagar, som följde. Det var så fördömdt ondt om pengar just nu. Kamraterna voro omöjliga, procisarna inte att tala vid — de fordrade säkra namn, alldeles som om säkra namn växte på trä!

Han skref till den så kallade grosshandlarn och bad om ytterligare två dagars uppskof. Fick intet svar, men fick i stället dagen därpå en rad från Reuter, som nu låg ute på beväringen.

»Blef nyss kräfd för din växel,» skref kaptenen. »Låt mig genast veta, om du kan betala eller ej.»

Naturligtvis skulle han betala. Men det var ju ej absolut säkert, att han *genast* skulle kunna skaffa pengar, och han blygdes för att svara annat än ett bestämdt »jag infriar växeln i morgon». Därför kom han sig inte för att svara någonting.

Det var skamligt gjordt, han insåg det mycket väl. Nu skulle förstås Reuter få punga ut med tusen kronor. I morgon bröt bevärningen upp, i öfvermorgon skulle han träffa Reuter i kaserne . . .

Bättre att söka upp honom innan dess. Han var ju tvungen att tala om, hur det förhöll sig och be honom vänta en liten tid.

På aftonen for han ut till lägret. Det var i ett obehagligt ärende, men det måste ske.

Han kom lagom till supén. I lägret hade flera af kamraterna infunnit sig, där voro ock några officerare från andra regementen — bland andra träffade Sixten Axel Tiger, en af karlbergs-kamraterna, nu husarlöjtnant och godsägare, ståtlig och grann och såg ut att inte ha ondt om pengar.

Omedelbart efter supén slog man sig ner kring kaffe och våtvaror.

Stämningen var liflig och samtalet högljudt rundt omkring det stora bordet. En af kaptenerna höll tal för majoren, befälhafvaren för regementets beväring, och denne besvarade skålen med att dricka för sina kamrater, som delat ansvaret med honom och lättat hans arbete. Man talade för aftonens gäster och Tiger svarade på dessas vägnar med en skål för det regemente, de hade den äran att gästa.

Där kom in mera punsch, och samtalet blef allt mera lifligt. Det nya arméförslaget, som skulle framläggas för nästa riksdag, kom på tal. Denna gång skulle det väl gå igenom — om de

förbannade bönderna bara sluppe sina grundskatter — och det vore ett godt steg framåt.

Någon nämnde fredsföreningarna, ropen på afväpning. Afväpning! Fanns det ett dummare ord i språket? Nu om någonsin vore ett starkt försvar absolut nödvändigt. När ett land rustar, måste grannarna också rusta. Att dra in arméerna vore som att dra in polisen. Så länge två människor gräla, måste det finnas någon, som kan ta dem i kragen, är det inte uppenbart? Och stryk är i alla händelser det argument, som tar bäst.

Stridslystnad — hördes en röst — ligger i den mänskliga naturen. Man skall aldrig kunna utrota krigarinstinkten. Man får inte rätt, om man inte förstår att sätta sig i respekt. Makt är rätt — så är det, och så kommer det att förbli. Och kriget piggar upp folken. Kriget är nödvändigt för lifvet, det hade Moltke sagt.

Då inföll kapten Reuter lugnt:

»Om jag inte minns orätt, så var det Moltke, som också sade, att äfven det mest ärofulla krig är en olycka för ett folk.»

Endast de närmast sittande hörde hans invändning. En af dem frågade, om man kunde påstå att Tysklands enhet var en olycka för det tyska folket, hvarpå Reuter svarade, att enligt hans erfarenhet var det eniga Tyskland allt annat än enigt.

När det gällde ett stort mål, hördes en röst, finge man inte räkna så noga med medlen.

Kriget är i alla händelser förädlande — sade en annan med lugn och öfvertygelse — det ruskar upp nationerna, sporrar deras krafter, motverkar egoism och småsinne, väcker fosterlandskärleken till lif och håller den vaken . . .

»Mina herrar!»

En af de närvarande hade rest sig upp och klingade på sitt glas. Och nu följde ett tal, hållet i bred och själfbelåten ton:

Den svenska krigarandan var, gudi lof, ännu ej förlamad, ännu mindre död. Man behöfde endast höra dessa käckas röster, dessa manliga ord, som här blifvit fällda, fulla af mod och kraft, af brinnande kärlek till modern Svea, af eldig längtan efter att få gjuta sitt hjärteblod, efter att hon skall kalla till vapen. Ty varen säkra på det, mina herrar: Ännu en gång skall världen få känna hur det svenska stålet biter, ännu en gång skall Sverige låta höra sin röst i den europeiska konserten.

Talaren blef allt mera hänförd af sitt ämne. Han drog i Karl den tolfte's spår ut på härnads-tåg, han vecklade ut slitna, segerrika fanor från Lützens kullar och från Narvas fält, han hörde kanonerna tala svenska till en hvar, som ej var med utan som var mot oss. Han gick tillbaka till det förgångna, han talade om de gamla regementen som här voro representerade, om deras anor, deras anseende. De hade stridt under Karl den tolfte, under Gustaf den tredje, Karl Johan, stridt i Tyskland, i Ryssland, i Norge. De stora härförarna skulle visa vägen för sina efterföljare.

Ingen kunde motstå de gossar blå, de *hade* vunnit segrar och de *skulle* vinna segrar . . .

Alla hade rest sig, hörde med blottade hufvuden talet till slut, hurrade och tömde sina glas i botten.

»Skål, Silkeskanin, tack för länge sedan!»

Det var Axel Tiger i sin skimrande husaruniform. »Minns du på vår officersmiddag, då höll jag ett lika emaljeradt tal för fosterlandet? Kommer du ihåg det?»

Sixten kom godt ihåg det. Och han hade en känsla af, att de stora orden vid det tillfället voro bättre än nu lämpade för situationen.

»Mycket har blifvit olika sen dess,» sade han.

»Å,» menade Tiger, »man har så pass roligt som man gör sig. Det är bra som det är, tycker jag.»

»Har du lust att gå ut ett slag?» hörde han Reuters röst bakom sig.

Han steg ögonblickligen upp och följde efter honom. Det var då också förargligt, att det skulle bli Reuter och inte han själf, som påminde om, hvad de båda hade att säga hvarandra! Men han hade inte haft något tillfälle förut under aftonen, han hade suttit fastläst på sin plats och inte kommit loss.

Utanför var svalt och stilla — en grå kväll, himlen täckt af tunga moln.

Innan Sixten hann börja med den obehagliga förklaring, han var skyldig sin äldre kamrat, började denne att tala:

»Jag undrar, när vi ska komma så långt, så att vi växa ifrån de stora orden, från allt detta braskande och detta slamrande med våra fäders gamla vapen. Om jag finge se en handling, en manlig, eldande handling, så skulle jag inte mera misströsta om vår framtid. Om man ville skryta mindre med *gamla* Sverige, som bor i Riddarholmskyrkan, och tänka mera på sina plikter mot det *unga* Sverige, som går i skola nu och som växer upp till tider, som behöfva män med öfvertygelse och med stål i viljan, då skulle jag inte misströsta. Men inför skrället mister jag all tro och allt hopp.»

Hans eljes lugna röst darrade af lidelse. Han hetsade upp sig af sina tankar. Sixten gick tyst vid hans sida fram utefter höjden, som begränsade lägret — han väntade att Reuter skulle öfvergå till det, som rörde honom personligt, det som de båda hade otaldt sins emellan.

Och Reuter öfvergick mycket riktigt till det, som rörde honom personligt:

»När jag tänker på, med hvilken hänförelse jag ställde mig under fanan, och hur stort jag drömde om mitt kall och min framtid, då skulle jag ha lust att sätta mig ner och grina. Det var inte baltriumfer och en position i societeten jag drömde om — nej, det var om alldeles det samma, som de hålla tal för där inne. Min framtid! Den blef dagdrifveri på vakt och dagdrifveri i kasern — på den tiden hade man inte så mycket att göra som nu. Min framtid — den

lärde mig att tiga och se oberörd ut, att anlägga en mask af köld och jämnmod. Den lärde mig att med samma lojala min se dagliga småaktigheter som de stora yttringarna af godtycke. Den lärde mig att inse, att jag kommit på orätt plats i lifvet.»

Han behöfde tala ut, han kunde inte tiga längre, inte nu.

»Tag saken kallt, heter det. Men det är just hvad jag inte kunnat — jag har aldrig kunnat ta någonting kallt, jag har aldrig kunnat finna mig.»

Han talade mera till sig själf än till sin åhörare.

»Så länge jag minns tillbaka, har jag varit ensam. Jag var ensam som barn, aldrig förtrogen med dem, som borde ha stått mig närmast. Jag kan inte tänka tillbaka till min ungdom med glädje öfver att den varit så solig och frisk, som ungdomen *bör* vara — så att den kan lysa öfver allt det gråa och torra, som sedan följer. Det är med beklämning, med ingen annan känsla än af beklämning, jag tänker på min uppväxttid. Familjetryck och upprorslust, aldrig annat. Jag hade ändå så lätt att vara glad och öppen mot dem, jag kände mig passa ibland — men jag var alltid omöjlig bland dem, jag inte passade ihop med. Kritiken hos barn och hos ungdomen är skarp och obarmhärtig. Den har ingenting af den resignation, som spelar en så stor roll i de vuxnes uppfattning af hvad de se och höra.

»Resignationen är ju allt för oss. Behöfs det ett bevis för den förslappning, vi lefva uti, så ha vi det allra bästa i detta faktum, att vi gå in på att resignera. Alldeles som om det lugn vore något värdt, som man vinner genom att isolera sig och vända ryggen åt världen! Man blir liknöjd, vår rättskänsla förslöas, vi mista lifslust och lifskraft. Man erkänner att ingenting är som det borde vara, i fall det sunda förnuftet finge råda — och sedan man erkänt det, så rycker man på axlarna och kan ingenting göra åt den saken. Man låter udda vara jämnt och begagnar sig af ställningar och förhållanden till sin egen fördel. Gör man inte det, så är man dum och får finna sig. Och så fortfar allting att vara sådant det är.

»Men det är farligt detta, att låta missförhållandena fortfara — också inom vårt yrke är det farligt. Det undergräfvat vårt anseende, och vi behöfva vårt anseende nu mer än någonsin, nu då man begär entusiasm för militär och militärlif och offervillighet för försvaret.»

Han tystnade.

»Tror du inte,» sade Sixten med något af skygghet i tonen, »att du skulle höra till de missnöjda, hvilket yrke du än valt?»

»Det är möjligt,» svarade Reuter. »Inskränktheten hedras på alla banor.»

»Det är nog sant, att jag har kommit på orätt plats,» fortfor han. »Det är länge sedan jag insåg det. Men det var för sent då att sadla om. Jag hade intresse för litet af hvarje, men jag hade

ingen afgjord och vägbrytande böjelse för något särskildt yrke. Jag var för mycket militär i själ och hjärta — trots min öfvertygelse att det är brottsligt och vansinnigt att drifva *folken* ut att kriga mot hvarann — ofta nog för en sak, som är tämligen likgiltig för dem.

»Men i alla fall, så måtte jag ha växt fast i uniformen. Jag har aldrig tålt, att man talat illa om våra soldater. Det vore som om man talade illa om svenska folket. Och jag kunde ha funnit mindre plikttrohet och rättskaffenhet, än hvad som finns hos flertalet af våra officerare. Om jag föraktade mitt yrke, skulle jag väl inte uppröras af allt, som kan nedsätta det. Jag blygs, när vapenbröder — höga eller låga och hvilken kår de än må tillhöra — bli utskämnda öfver land och rike för ett eller annat af sådan art, att det inte hedrar armén. Jag känner det som en förolämpning mot mig personligen, när något sådant händer, jag känner det som hade jag del i saken, som om jag begått en låghet, som om jag visat mig ovärdig de där anorna, som man skryter med och berusar sig i vid festliga tillfällen. Jag skulle väl inte känna det så, om jag inte vore fäst vid mitt yrke.

»Man talar så mycket om dessa rangregementens anseende, om deras anor. Så låt oss hålla det uppe, detta anseende, låt oss komma ihåg, att anorna förplikta.

»Det behöfs karakter och själfständighet och motståndskraft hos den, som vill förbli sig själf under nuvarande förhållanden och inte segla med

strömmen. Jag hade en bror, som du kanske vet — du är lik honom, och jag var barnslig nog att inbilla mig, att du också hade något af hans karakter. Nå, det tjänar till ingenting att tala om det där — du saknar inte hvad du inte brytt dig om att bevara, du trifs där du är, du är nöjd med att vara en Silkeskanin . . . »

Det kom så oförmodadt, detta utfall, att Sixten kände det som ett slag i ansiktet. Han ville säga något, men han visste inte rätt, *hvad* han borde säga. Nu liksom den gången, då de båda promenaderade tillsammans på Blasieholmen en månskensnatt — det var den gången, han talat om Lilian — slutade de med att tiga båda två. Till sist sade Reuter: »Nej, jag går och lägger mig,» nickade och vek af inåt tältgatan.

Sixten blef ensam. Han stod en stund och såg ut öfver det tysta lägret, där skiltvakterna och officerarna voro de enda som vakade.

Det var inte utan, att han inte kände sig besvärad af Reuters förtroende. Reuter, som eljes teg, hvarför skulle han just vara så talträngd inför honom? Hvarför skulle han komma med moral-föreläsningar? Det vore i alla fall för sent att omskapa sig nu.

För resten var det mycket sant, att han blifvit slapp och lättsinnig — och att han trifdes så som han hade det. Hvad skulle man göra? Ungdom är ungdom, och den är dum — det hade Reuter *också* rätt i — som inte förstår att begagna sig af de förhållanden, han lefver i.

Han gick tillbaka till kamraterna. Den fosterländska stämningen hade nu öfvergått i en mindre stridslysten blick på tillvaron. Man berättade historier, man skrattade och hade det bra.

Axel Tiger ville skåla med Silkeskaninen. Tiger var retsamt envis i att skrika ut det där förgärliga karlbergssnamnet, som numera alls inte var på sin plats och som Sixten inte ville att kamraterna skulle påminnas om.

Tiger hade för resten något att förtro sin gamle Silkeskanin. Han hade träffat på en öfverdådigt charmant flicka. Han hade varit på varietén i går — »du känner henne, jag vet det: Lilian Gray — vi hade en finare supé efteråt i går kväll, tre damer och tre herrar. Det gick hett till, ha ha ha! Vi ä' för resten gamla bekanta från Köbenhavn. Hon är öfverdådigt vacker att se på.»

Ja, Sixten hade varit i hennes sällskap ett par gånger — en mycket älskvärd flicka.

»Skål för alla vackra flickor som tycka om löjtnanter!» citerade Tiger. Han hade ett kolosalt minne.

Sixten hörde knappast hvad den andre mera berättade. Han kände sig slö och tanketom, hade god lust att gå sin väg men blef sittande. Rundt omkring honom skrattade man åt en gammal historia om gubben Hess, som berättades af en af kaptenerna. Det var när Hess under en fältmanöver placerat sitt kompani så, att det blef beskjutet inte af fienden utan af vännerna. Karl den femtonde kom ridande, blef arg och gaf Hess

en sjudundrande uppsträckning. När kungen rident vidare, frågade löjtnanten: »Ska vi flytta kompaniet? De skjuta fortfarande på oss.» »Ånej,» sade Hess, »låt dem hållas, det reder sig nog.»

Det var ingen brist på anekdoter af detta slag från den gamla goda tiden. Den ena historien drog den andra efter sig.

Men bredvid Sixten satt Axel Tiger och smålog åt sina egna tankar.

Det var en tämligen irriterad stämning i kaser-
nen dagen därpå, då officerarna samlades
vid ordertimmen.

Den nyhet, som förut endast varit ett löst
rykte, omtalades nu som ett faktum. Stabschefen
i distriktet hade själf berättat nyheten i går kväll
för hvem som ville höra på.

Den lediga majorsplatsen skulle besättas med
kammarherren, grefve Adlerberg, som var kapten
vid Blekingarna.

Det hade varit mycket tal om denna majors-
plats, som regementets egna kaptener så länge
gått och väntat på. Grefve Adlerberg var yngre
officer än de fem äldste ibland dem. Han hade
gjort mera hofstjänst än militärtjänst, han var and-
ligt sinnad och han var en man med framtid.

Sixten tog nyheten med lugn — den rörde
honom inte personligen. Hvem var det för resten,
som han hört tala med sådan beundran om grefve
Adlerberg? Nu kom han ihåg, det var fröken

Marie-Louises mamma, som morbror Moje ville ha till svärmor åt honom. Hon var visst släkt till Adlerberg. Det angick för öfrigt inte honom. Om grefven kom till regementet, så skulle kanske ett par tre af kaptenerna taga afsked i förargelsen — litet avancemang kunde behöfvas.

Reuter var en af de förbigångne, han var den fjärde i ordningen. Nå, han kunde i alla fall inte vänta någon befordran i denna chefens och denna krigsministerns tid... Det var således där, man hade att söka orsaken till hans bitterhet i går kväll. Han visste säkert hvad komma skulle, och han var inte den, som tog dylikt lätt, äfven om han inte varit personligen intresserad i saken.

Af beväringsofficerarna kommo endast ett par in till ordena denna dag, då beväringen hem-sändes. Man omtalade från lägret, att Reuters kompani prydt hans tält med björklöf på morgonen och att, när han tackat för denna vänlighet, en talare bland gossarna stigit fram och tackat i allas namn för det »regela och humana» sätt, kaptenen visat mot truppen. Då hade Reuter svarat, att det skulle glädja honom, om värnplikts-tiden blefve ett angenämt minne för ungdomen och om de alla insett, att en frisk ung man inte tar någon skada af dessa veckors hårdande utelif — någonting i den vägen hade han sagt.

Tanken på Reuter föranledde Sixten att från kasernen gå till grosshandlarn på sjukbesök. Han hade ju ännu ingen visshet om, huruvida hans

växel verkligen blifvit inlöst. Och han hade god lust att skälla ut den gamle ockraren.

Grosshandlaren låg kvar på sin soffa, insvept i sin nattrock, och såg ännu mera skinntorr ut än förra gången. Han nickade åt Sixten som åt en betjänt — »god dag, god dag». Sixten hann inte säga ett ord, förr än gubben fick ett hostanfall, som tycktes ämna kväfva honom.

När det var öfver, värdigades han inte höra ett ord af hvad Sixten hade att anföra. Han tryckte sin benrangelshand mot bröstet och stirrade upp åt taket med sina glasartade, tomma ögon. När Sixten slutat, sade han:

»Jaha ja, jag har fått de där pengarna. Baron lät inte höra af sig — jag kräfdde naturligtvis borgensmannen.»

»Herrn kunde väl ha väntat,» skrek Sixten.

Men gubben var stendöf. »Hör nu,» hviskade han med sin hesa röst, »gå inte till Rundholm. Rundholm är en skojarare. Kom hellre till mig. Jag vill inte trakassera någon. Och jag är belåten, om jag kan få sex procent på mina pengar.»

Det var ju en hygglig man, en välvillig man! I stället för att »skälla» lofvade Sixten att ha honom i minne.

Men då såg Harpagon skrämnd ut. Han dök med båda händerna ner under filten, antagligen för att hålla fast den tjocka plånboken med alla värdepapperen, som han gömde där. Han blef röd om de mumietorra kinderna, en ny hostattack var i annalkande.

Men innan den infann sig, fick han tid att hviska: »Förstås . . . ett litet afdrag . . .»

»Ett *stort* afdrag, menar herrn väl,» sade Sixten. »Jag tycker att herrn borde tänka på sin själs salighet i stället för att suga ut sin nästas blod.»

Gubbens ögon blefvo stora och runda som på en ugglas.

»Är han galen? Ut med sig!»

Sixten gick. »Gå in till er husbonde, han mår inte riktigt bra,» sade han till jungfrun i tamburen. Han kände vämjelse vid sig själf. Fy tusan, sådan smuts han sölat sig i! Det måste bli ett slut på detta.

Just som han kom ut ur grosshandlarens port, körde en täckvagn förbi honom. Axel Tiger — civilklädd — tittade fram och nickade med ett öfverlyckligt leende.

Sixten stannade tvärt. Tiger hade haft en dam i en bredskyggig halmhatt bredvid sig i vagnen . . .

Han var en fårskalle! Det fanns väl flera damer i halmhattar än *hon*.

Han gick gatan framåt. »En öfverdådigt charmant flicka», härmade han Tigers förtjusta tonfall. De voro gamla bekanta från Köpenhamn. Det var onekligen deras rättighet — men därför behöfde det inte vara hon, som åkte med honom.

En stund därefter befann han sig utanför hennes bostad. »Mam» hade ett par gånger bedt honom komma och hälsa på. Hon skulle visa

sina souvenirer från Orfeo. Han gick upp. Var fru Mayer hemma?

Nej, frun hade nyss gått ut.

Var fröken hemma då?

Nej, fröken hade inte varit hemma på hela förmiddagen. Fröken hade visst repetition.

Han gick utåt Djurgården men mötte henne icke.

På aftonen infann han sig på varietén — där skulle han åtminstone få se henne. Men där upplyste honom en vaktmästare utan att bli tillfrågad om, att miss Gray var opasslig och ej skulle uppträda i afton. Opassligheten bestod — enligt hvad vaktmästaren i hviskande ton anförtrödde herr baron — i att miss Lilian grålat med direktören. Hon hade varit mycket ond, gått sin väg och smällt igen dörren midt för direktörens näsa.

Sixten åkte tillbaka till staden. Ond? Kunde hon vara ond, hon som var idel ljufhet och mildhet?

Han sökte henne ännu en gång i hennes hem, men nu kom ingen och öppnade, när han ringde.

Hvar kunde hon hålla till? Det var just det förargliga, att han aldrig visste, hvar hon höll till eller hvad hon hade för sig. Hvad visste han i själfva verket om henne? Ingenting annat än det, hennes moder omtalat, och hvem svarade för att inte det var uppdiktadt hvar ord?

Han måste tala med henne, i morgon skulle han söka upp henne och tala med henne, säga henne allt.

Han sökte Tiger på dennes hotell. Förgäfves naturligtvis. Löjtnanten hade varit ute hela dagen — kanske också löjtnanten hade repetition?

Han gick upp på klubben för att slå bort sina tankar och slå ihjäl aftonen. Hans irriterade stämning kom honom att visa sig uppsluppen och pratsam. Han slog sig ihop med ett par spelorror — med häradshöfdingen, som hade till specialitet att tro sig omtyckt af alla flickor och som flickorna drefvo med utan all måtta och utan att han någonsin märkte det, men som till ersättning plögade ha tur i spel, och med ryttmästarn, som alltid tyckte synd om sina medspelare, då de förlorade, men som blef ursinnig, då han själf inte vann.

I kväll hade häradshöfdingen inte sin vanliga tur med sig, och ryttmästarn hade orsak att spricka af förargelse, ty Sixten vann från första början och vann hela aftonen. Innan han visste, hur det gått till, satt han med en massa sedlar i fickan. Då bröt han upp, förr än lyckan hunnit vända honom ryggen.

Han gick hem — trött och alls ej upplifvad af sin lyckliga afton. Han kände leda vid allt hvad spel heter, leda vid sitt lefnadssätt och vid sig själf.

Han lade in i ett kuvert de tusen kronor, Reuter betalat ut för honom — räntan finge an-

stå tills han träffat honom, han visste inte dess storlek.

Han sof oroligt om natten och drömde om henne. Han följde efter henne på Djurgården — den väg, där de promenerat ett par gånger. Han såg henne framför sig men kunde inte nå henne. Gång på gång vände hon sig om och såg efter honom, han sprang och hon inväntade honom, men när han ville hålla henne fast, var hon åter borta. Hennes skratt hade en skarp och håfull klang, som han alls ej kände igen, men hennes mun log och de trolska ögonen lockade.

Han vaknade med tanken, att i dag måste han ha visshet — i dag måste hans öde afgöras.

Han skickade henne sitt kort jämte en liten utsökt bukett och bad henne vara hemma på bestämd timme.

Hon var hemma då han kom, och hon var ensam. I rummen var allt upp- och nedvändt, kläder lågo slängda öfverallt, koffertar stodo halfpackade, i ett hörn låg en hög vissnade blombuketter undankastade.

»Ämnar ni resa?» var hans första ord.

Ja, de ämnade resa till Södertelje om en timme.

»För att stanna där länge?»

Hon såg mera ogenomtränglig ut än någonsin.

»Sådant vet man ju aldrig,» sade hon.

Han kände sitt hjärta klappa. Minuterna voro dyrbara. Modern kunde infinna sig när som helst.

Han hade svårt att finna ord, han sade, att han längtat efter att återse henne och att han varit orolig, då han ej träffat henne hemma.

Hon såg honom rätt i ögonen med sin öppna, barnsliga, magnetiska blick. Hvarför hade han varit orolig?

Å, ute på varietén hade man sagt, att hon var sjuk.

Nej, hon hade inte varit sjuk. Hon hade helt enkelt brutit med direktören, därför att han velat, att hon skulle uppträda i en kostym, som inte anstod henne. Hon hade sagt ifrån, att hon inte vidare ämnade uppträda på hans teater. »Mam» hade som vanligt åtagit sig att medla, men denna gång *ville* hon ingen förlikning. Hon skulle inte visa sig på scenen, så länge den karlen var direktör. Han hade velat, att hon skulle dansa också. Hon ämnade resa bort — om hennes plikt för kontraktsbrottet finge han processa bäst han behagade.

»Är det därför ni flyr ända till Södertelje?» frågade Sixten.

»Hvem vet om jag inte far längre än till Södertelje?» svarade hon med outgrundlig min.

»Lilian,» sade Sixten. »Reser ni, så reser jag också.»

Han fick en spörjande, förvånad blick. Så sade hon:

»Jag stannar inte här.»

Sixten ville fatta hennes hand, men hon drog den skyggt undan. Det ringde i detsamma på

tamburdörren. Jungfrun kom in med en bukett och ett litet bref.

Hon höll det obrutet i sin hand, då hon med sin vanliga lugna ton sade:

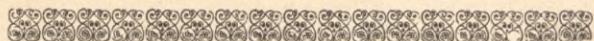
»Kom ut till Södertelje i eftermiddag. Vi bo på hotellet. Då ha vi bättre tid än nu att prata. Kommer ni?»

Han förstod, att hon ville bli ensam med den sist ankomna biljetten. Kanske det var Axel Tiger, som också bad henne om ett tio minuters samtal. Kanske skulle hon bjuda också honom ut till Södertelje för att prata.

Det måste bli ett slut på detta, han måste förmå henne att svara — öppet, bestämdt, nej eller ja — han visste ju ingenting om hvad hon själf tänkte eller ville.

»Ja, jag kommer.»

»Adjö till dess! — Välkommen!»

10.

»**B**or fru Mayer här?»
Han befann sig på ort och ställe.

»Fru Mayer är inte kommen ännu, men *fröken* Mayer bor i nummer fem.»

Sixten trodde inte sina öron. Hade hon kommit hit ensam, utan sin mamma?

Han knackade på hennes dörr. »Stig på!» Där stod hon framför fönstret — ensam, utan sin mamma — med aftonsolen som en gloria bakom det blonda hufvudet.

Hon tog emot honom med ett lugn, som var beundransvärdt, om det var speladt, men som var förkrossande, om det var ett okonstladt uttryck för hennes sinnesstämning.

»Mam» hade blifvit hindrad från att resa förr än längre fram på aftonen. Men hon hade inte velat rygga sitt ord. »Ni skulle kanske blifvit ledsen, i fall ni kommit hit och inte funnit någon af oss.»

Han uppfångade en mjuk och smekande blick, då hon såg honom in i ögonen — det låg en undrande fråga, det låg uppmuntran i denna blick.

Hon är osäker, tänkte Sixten. Det är därför hon spelar lugn. Han högaktade i själfva verket denna skygghet. Han visste ju, att hon ej var lik andra — just därför var detta ett äfventyr, olikt alla andra. Och att träffa henne här, ensam, det var mer än han vågat och kunnat hoppas.

Hans bukett stod i en vas på bordet framför soffan. Af den andra buketten, den som anländt, då han var hos henne, syntes ej ett spår.

Hon bad honom sitta ner. Nej, i den bekvämaste stolen skulle han sitta. Hon satte sig i soffhörnet midt emot honom. Hon var färdig att höra hvad han hade att säga.

I själfva verket kunde hon då vara mindre tillbakadragen! Mammans frånvaro invercade inte det minsta på henne. Det var i själfva verket han och inte hon, som var osäker. Allt, han borde säga henne, var som inestängdt, allt vackert, han *änmat* säga henne och som han haft så klart för sig under resan, var totalt bortblåst. Han fann det komiskt, att de båda sutto här — långt ifrån alla band och bojor — och konverserade, för att inte sitta tysta, som belevade människor, som inte ha något vidare angeläget att säga hvarandra. I själfva verket måtte han inte haft annat att säga henne, än det som blifvit sagdt på förmiddagen.

Det var väl också tydligt nog — om hon skulle resa, så skulle han också resa.

Medan han konverserade och fick lugna, korrekta svar, som alls ej røjde någon hjärtklappning, måste han tyst för sig själf medgifva, att situationen inte var så hänförande som den borde vara, och att hon var bättre att se på än att tala vid. Nu kom han att tänka på, att det mest var modern, som brukade hålla målron vid makt för bådas räkning och att hon till och med ibland svarade på dotterns vägnar, då man frågade denna om hennes åsikt. Han kom ihåg gummans yttrande om hundkräket Puck: »Han är så söt, så man begär inte att han skall ha något förstånd». Kanske gällde detta också Lilian? Det var visserligen ovärdigt af honom att sitta och tänka så om henne, som han älskade högst af alla kvinnor. Men det kunde inte hjälpas, det här var inte alls som det borde vara. Han fann sig själf löjlig, där han satt och konverserade med denna otadliga unga dam, som upptog hans älskvärdhet taktfullt och reserveradt.

Ju längre det led, dess svårare blef det att finna samtalsämnen. Det var ju endast *ett*, han hade att säga till henne, och hvad det var, det visste hon mycket väl på förhand.

Det började redan skymma. Hon steg upp. »Vill ni äta supé med mig, efter 'mam' tycks dröja?»

Det var första gången, de båda superade på tu man hand. Supén serverades uppe i hennes

rum, och den närmade dem i betydlig mån till hvarandra. Hon var en älskvärd värdinna, han en förekommande och artig kavaljer. Hon gjorde honom till och med sällskap på en chartreuse till kaffet, fast hon eljes inte var svag för spritvaror.

Nu eller aldrig, nu då de sutto här ensamma och gardinen var nedfälld och det var tyst omkring dem.

Han lutade sig fram emot henne och frågade: »Var det allvar, det ni sade om att ni skulle resa längre bort än till Södertelje?»

»Sannolikt. Det beror inte ensamt på mig.»

»På hvem beror det då?»

Hennes blick snuddade förbi honom, han kände den som en elektrisk stöt. Nu talade han utan svårighet. Det vore ju otänkbart, att hon skulle resa och han stanna här. Han vore färdig att ge bort allt för att få stanna i hennes närhet. Lifvet utan henne vore för honom intet lif, endast tomhet och längtan och saknad. Utan henne fanns det ingen glädje och ingen lycka för honom. Om hon ville älska honom, skulle de resa bort tillsammans, resa bort från hela världen, bort från alla människor, från alla band och bojer.

»Hvart?» hviskade han.

Hvart hon ville och när hon ville.

Hur skall det gå till? frågade han sig själf i detta ögonblick. Men det var inte tid att tänka efter svar på den frågan. Han fortfor att tala — ord som han omöjligt skulle kunnat upprepa, ord

som han ögonblickligen glömde och aldrig skulle kunna erinra sig.

»Svara mig, Lilian. Du hör att jag älskar dig. Säg att du är min?»

Hon svarade utan att ens förefalla brydd:

»Det beror på er.»

Då fattade han hennes hand och lyfte henne sakta upp ur soffhörnet, där hon suttit.

»På mig?» hviskade han med skälfvande läppar.

Han ville linda sin arm om hennes lif, men hon böjde sig undan med en smidig rörelse.

»När du blifvit min trolofvade,» hviskade hon med sin smekande röst, »då får du kyssa mig.»

Han hittade intet ord till svar, annat än en försäkran om, att han älskade henne så som ingen kvinna i världen varit älskad. Det tycktes glädja henne att höra det, hon nickade till honom med sitt ljufva leende och sina djupa ögon med en himmel i blicken. Så tryckte hon hans hand, hastigt och stadigt, med en tryckning full af löften, och sade: »Allt beror på *dig*.» Drog sig sedan på andra sidan om bordet — gled bort som i hans dröm, lockade, log och var borta.

Du est en valp, min gosse, tyckte han sig höra sin morbrors röst säga. Men i detsamma hördes fotsteg i korridoren, dörren öppnades och »mam» steg in.

»Go aften, ja her er jeg.» Hon nickade tankspridd till Sixten utan att räcka honom sin hand

och Puck morrade, hvilket aldrig var ett godt tecken.

Hon ref af sig hatt och kappa, slängde dem på en stol och placerade försiktigt den evinnerliga skinnväskan i ena soffhörnet. Nej, hon ville inte ha någon mat. Hon var inte vid humör att äta. Man har ständiga förargelser.

Gumman var sig inte lik. Hon som eljes var själfva godmodet och belåtenheten, hon var nervös i dag, kunde inte hålla sig stilla, brydde sig inte om att vara artig och förbindlig och kunde snart inte längre dölja orsaken till sin uppretade sinnesstämning.

»Jeg har ett bref till dig,» — hon drog upp det ur fickan. »Jeg vet fra hvem det er. Du får bref fra den hele värld. Jeg tillader dig inte få bref. Hold din mund, jeg tillader det ej.»

Sixten såg huru Lilian blef röd öfver hela ansiktet. Ända ner på halsen blef hon blossande röd — han hade aldrig förr märkt minsta ansats till rodnad hos henne. Hennes ögon gnistrade till, hon fick ett uttryck som var helt och hållet nytt, hon var inte densamma som eljes. Men hon sade ej ett ord, och han kände sig tacksam därför. Ty ett ord af den kvinna, som nu stod framför honom, skulle varit döden för hans känslor — en hård, skoningslös, brutal död.

»Så, kära fru Mayer,» stammade han, »ni är varm och upphettad efter resan, ni har gått för fort, drick litet vatten.»

»Jeg dricker aldrig vand,» snäste gumman. Men han lyckades, som han velat, få kasta en blick på brevet, som hon tillskrynklat slängt framför sig på bordet. Utanskriften visade honom Axel Tigers handstil — sådana bokstäfver som Tiger skref ingen annan.

Lilian kom fram och tog brevet, stoppade det i sin ficka och drog sig sedan tillbaka igen.

»Ja, mina damer,» stammade Sixten, »jag skall inte störa, jag hinner visst tillbaka till Stockholm ännu i kväll. Jag får tacka för den — den angenäma aftonen.»

Han skyndade ut, betalade supén, kände den friska aftonluften svalka sin panna, gick, han visste inte hvart, men befann sig efter en stund ute på en landsväg.

»Det var fan!» sade han högt. Han hade inga tankar i sitt hufvud, han kände sig tom på allt hvad reflexioner heter, tom och dum, dummare än någonsin.

Hvad var detta för en förbaskad historia? Hvad hade Tiger med henne att göra? Och han själf — hvad skulle nu ske, hvad ville han, hvad var meningen? Resa bort med henne, det var ju så — bort från alla band och bojor? Men det var lättare sagdt än det var gjordt. Han hade förstas en hög sedlar liggande hemma, men de skulle inte räcka länge. Han kunde ju inte rymma ur tjänsten, hvad skulle det sedan bli af honom? »Hvart?» hade hon mycket riktigt frågat. Hon var praktisk, hon.

Det hade inte funnits något »i morgon» i hans plan, han *hade* alls ingen plan, han hade ingenting i sinnet annat än att hålla fast henne. Och inte hade han precis menat, att de skulle fly från världen annat än i figurlig bemärkelse.

»När du blifvit min trolofvade, då skall du få kyssa mig.» Hon hade sagt *du*. Men det var i alla fall märkvärdigt, hvad de där orden hade afkyllt honom. Hvem i hela världen hade tänkt på förlofning?

Jo, svarade han sig själf, det hade lilla Bine och hennes mamma gjort — han kallade henne ej mera Lillian i sina tankar. »Mam» hade nog varit med om alltihop. Lilla Bine och hennes mamma äro inga gäss, min gosse, Bine och »mam» äro inga barnungar som du, gosse. De ha tankarna med sig, de äro vana att se upp med impressarier och att inte taga engagement utan klara papper. Lilla Bine har för öfrigt sitt hufvud för sig — »hon är ett snällt barn, som lyder mig i allt», hade modern sagt. Ja, utom när hon vill något annat än hvad mamma vill. Mamma med skinnväskan, mamma som hade hand om affärerna — gudarne vete, om inte flickan hade sina privat-affärer, som inte »mam» fick veta om! Det lät så — »du får bref från hela världen — jag tillåter dig inte få bref från hela världen — håll din mun.»

Nej, han skulle ju hem till sig, hvad hade han här att göra och hvad hade han att göra med dessa människor? De förstodo inte hvarandra —

skulle aldrig förstå hvarandra — det hela var en kolossal dumhet.

Midt framför honom lyste några lyktor i mörkret — det var Saltskogs järnvägsstation, han var således på rätt väg. Han gick fram dit och fick veta, att det sista tåget till Stockholm gått för en halftimme sedan. Nästa tåg skulle gå klockan fem på morgonen.

Tackar! Han vände om och gick samma väg tillbaka. Det här var en näpen historia — en allt igenom småtreflig historia! Nu måste han gå tillbaka till hotellet och hyra in sig där för natten — bo under samma tak som hon. Hon sof nog sött nu, hans lilla Bine, hon som var idel ljufhet och själ och känsla!

När han kom upp på sitt trånga hotellrum, blef han arg. Han drack en massa vatten, slog upp fönsterna på vid gafvel — i det här nästet var visst aldrig vädradt — och gaf sig till att gå fram och åter och rufva vidare öfver situationen.

Han kom till samma resultat som förr: att han varit en idiot, en pojkvalp, och att han spelat en allt igenom löjlig roll i denna förbaskade historia. Och att Bine var en utstuderad kokett — det hade ett par af kamraterna sagt honom för länge sedan — och att hon spelade oskuld med mycken färdighet och kunde konsten att aldrig falla ur sin roll. Då hade han förstås tagit henne i försvar — de kände henne inte så som han kände henne, förstås, eljes skulle de inte tvifla på,

att allt hos henne var den mest okonstlade naturliga friskhet.

Hon var en sfinx och en orm — och mamman var en gammal komediantska. Det var komedispel alltihop, det korrekta, det reserverade, snärjande och gåtfulla hos dottern, det öppna, gemytliga, fryntliga hos modern. Och prinsens, som »de» skulle gifta sig med! Under väntan på honom roade de sig med att se sig om bland ungherrarna — kanske kunde de nöja sig med en baron, som hade en morbror, som hade ett kassaskåp, som var fullt af sekiner och som stod till friarens disposition. De hade lekt med honom, och det var det löjliga, att *han* varit fågeln, som skulle fångas, och *hon* varit jägaren, i stället för att det borde ha varit tvärtom. Han hade varit *hon* och hon hade varit *han*, var det inte hedrande för en löjtnant!

Men när han tänkte sig in i saken, så hade han ändå inte varit så korkad, som det kunde förefalla. Han hade inte sagt ett ord, som band honom. Han hade aldrig begärt något annat af henne, än att få vara lycklig med henne. Han hade inte gifvit något löfte, det hade inte varit tal om morgondagen. Han hade i själfva verket varit fullt ut lika klok och förtänksam som hon.

I morgon bittida skulle han försvinna. Hon skulle aldrig återse honom. Hon skulle sakna honom på hans vanliga plats vid det reserverade bordet på varietén — ty naturligtvis skulle hon

återgå till varietén. Hon skulle få småle mot andra — sitt inlärd, söta småleende.

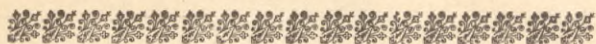
Han låg och vände sig i sängen — ty han hade slutligen gått och lagt sig, och han låg illa på svenskt landtvis och skulle naturligtvis inte få en blund i sina ögon på hela natten.

Han blef likväl mera försonligt stämd under inflytande af nattens tystnad och mörker.

Tänk om han gjort henne orätt? Den flickan var olik alla andra — hvem kunde tyda den gåta, man läste i hennes ögons djup? För henne vore han ännu i denna stund färdig att göra en allra sista dumhet — alla vackra föresatser till trots. Han såg sig klädd i full uniform på det mest korrekta sätt anhålla hos »mam» om hennes dotters hand. Han satte sig upp i sängen och sade till sig själf: Du är galen, gosse! Och han sökte lugna sig med tanken på, att hon — hur bedårande hon än var — var för klok för honom. Hans hustru måste se upp till honom och finge inte leda honom i band, som hon gjort — det vore förnedrande för hans manliga värdighet.

Han vaknade tidigt — hur det var, så måtte han ändå ha somnat till slut — steg upp och lämnade hotellet. Rädd att bli igenkänd gick han på bakgator ut ur staden och sedan samma väg, där han nattvandrat för få timmar sedan. När tåget söderifrån rullade fram, skyndade han, rädd att bli sedd och ertappad, in i närmaste kupé och gömde sig där i ett hörn.

Nu fattades det bara att denna näpna historia blefve känd i staden. Rendez-vous i Södertelje mellan löjtnanten och varietédivan — tillämnad lustresa på tu man hand vidare söderut, en lustresa som blifvit inställd på förekommen anledning. Han tyckte sig se sitt porträtt vid sidan af hennes i smutsbladen och han tänkte sig texten till bilderna. Han skulle bli utskrattad, bli omöjlig i societeten, tack vare sin pojaktighet. Men nu skulle han aldrig mera göra någon dumhet, det svor han på.

II.

Från centralen gick han direkt och badade, sköljde af sig sin gamla människa och begaf sig sedan hem till sitt.

Han var ond på sig själf och på hela världen. Han skulle ha rapporterat sig sjuk, om det tjänat något till. I kasernen uppträdde han tämligen slokörad — han tyckte, att kamraterna borde kunna se på honom, hvilket futtigt äfventyr, han varit ute för. Men ingen gjorde någon iakttagelse angående hans yttre, och ingen frågade, hvad han haft för sig sedan i går.

Grefve Adlerbergs utnämning till tredje-major skulle redan i dag stadfästas i konseljen — det var dagens nyhet. Man talade nu föga om saken, den var ett faktum, inför hvilket man måste böja sig.

Reuter syntes inte till. Var han sjuk? Något sjukbud hade han emellertid inte sändt.

Nu först kom Sixten ihåg pengarna, som han i går glömt att sända Reuter. Kuvertet låg kvar

i hans kavajficka hemma. Nu skulle han själf gå och lämna det.

Men på hemvägen åkte Axel Tiger förbi honom — ensam denna gång — och nickade till honom med samma lefnadsglada och öfverlyckliga leende som förra gången, då *hon* var med i vagnen. Ty nu var Sixten säker på att den unga damen i halmhatten varit Lilian, Tigers gamla *connaissance* från Köpenhamn.

Sixten kunde nu inte tänka på något annat än på henne — och på honom. Hvad var det dem emellan? Om det var något, hvarför hade hon då lockat *honom* till Södertelje? Var det för att ha den ene i bakhåll, i fall den andre gled undan? Hvad låg bakom detta dubbelspel?

Ovissheten plågade honom, så att han hvarken kunde ta sig något före eller ville se någon människa. Han stängde sig inne, öppnade ej för dem som ringde på hans dörr, gick inte ut på hela dagen, sof oroligt om natten, drömde åter om Lilian, såg henne sitta i en järnvägs kupé och åka bort från alla band och bojor, bort från hela världen, bort genom leende sommarlandskap med lundar och små sjöar i aftonsol. Och natten blef allt mera dunkel omkring dem, och det ångade af fälten och det doftade af rosor. Men när han lade sin arm om hennes lif och drog henne till sig, hörde han Axel Tiger skratta sitt öfvermodiga skratt. Tiger satt nämligen midt emot dem, snodde sina mustascher och såg öfverföfnöjd ut som vanligt, och sin husaruniform hade han på sig

och silfversnörena blänkte och glittrade i solnedgången.

Först fram emot morgonen föll han i djup sömn och vaknade inte förr än då kalfaktorn knackade på hans dörr.

Kalfaktorn lämnade ett par bref — ett af dem bar Reuters handstil.

Han kunde inte förmå sig att bryta det nu. Naturligtvis innehöll det växeln öfverkorsad eller också de ord, som kaptenen velat säga men glömt att säga i lägret här om kvällen. Ty då Reuter hade bedt honom komma ut ur tältet, hade det naturligtvis varit i afsikt att säga något helt annat än det han sagt. Reuter hade rätt att gräla på honom, han hade verkligen burit sig åt som en slarf, och det skulle föga hjälpa upp saken, att han nu skulle lämna honom pengarna och be om ursäkt.

Han fann kuvertet med sedlarna i sin civila rock, tog på sig uniformen och begaf sig till det gamla huset vid Kaptensgatan. Han ringde på, men ingen öppnade. I breflådan var en morgontidning instoppad, där funnos också bref. Det hörde eljes inte till Reuters vanor att vara morgonsömnig — han fann det ju öfver hufvud taget onödigt att sofva. Men i dag måtte han ha frångått sina vanor.

Sixten skref på ett visitkort: »Sökt dig för att lämna igen de tusen. Röntan lämnar jag, då jag får veta summan. Vi ses i kasernen.» Han stoppade kortet i breflådan och gick.

Inte heller i dag kom Reuter till kasernen. Fanjunkaren rapporterade, att kalfaktorn ej sluppit in till kaptenen på morgonen, då han kom för att borsta. Dörren hade varit reglad inifrån.

Officerarna skildes omedelbart efter ordernas utlämnande. Sixten skyndade tillbaka till Reuters bostad — det måste ha händt en olycka, det låg säkert något bakom hans frånvaro två dagar å rad, han som var den personifierade punktligheten och ordentligheten.

Breflådans innehåll var fortfarande orördt, och dörren förblef stängd.

Sixten bleknade vid den tanke, som nu slog rot i hans hjärna. Vore det möjligt, att Reuter . . .

Det kom någon upp för trappan. Det var förste-majoren och regementsadjutanten, följda af Reuters kalfaktor jämte en smed — Sixten var således inte ensam om sin fruktan . . .

Ingen af dem sade ett ord, medan smeden bröt upp dörren.

Reuters salong, som de kommo in uti, var full af solsken och frisk luft, fönsterna stodo öppna och sjön glittrade bakom trädgårdens grönska. Allting i rummet var lika ordentligt som vanligt, böckerna, papperen på sin plats, ingenting kringkastadt, på skrifbordet voro pennorna lagda i rad, portföljen igenlåst, men broderns porträtt var omviradt med ett stycke sorgflor.

Majoren sköt upp dörren till sängkammaren. Där inne var skumt, gardinen nedfälld för fön-

stret, en afdelningskärm dragen framför sängen. Sakta, liksom rädda att störa en sofvande, gingo de tre officerarna in i det halvmörka rummet.

De hade gissat rätt. Den de sökte låg på sängen, och han sof och skulle ej vakna till en ny dag.

Skärmen blef skjuten åt sidan, gardinen drogs upp, och solljuset strömmade in och fyllde rummet. Reuter var fullt påklädd, revolvern höll han ännu fast i sin högra hand. Det slutna, strama draget i hans ansikte var borta, där lästes endast lugn, ett lugn som hos den befriade, ett lugn som ingenting mera skulle störa.

Sixten kände sitt hjärta upphöra att klappa. Det var väl, att ingen lade märke till honom. Han stod som förlamad inför detta oväntade slag, inför det sorgspel, som låg bakom denna frivilliga död, ett sorgspel af det slag, som ej har några våldsamma scener eller patetiska utbrott men som utspelas i tysthet och ensamhet i ett känsligt och kännande människohjärta.

De båda andra officerarna voro tysta, också de. De togo hand om den bortgångnes nycklar, som lågo på byrån, där de äfven funno ett papper med uppgift på hans fordringar, på ännu obetalade räkningar, på böcker som skulle återlämnas till riksbiblioteket och generalstabens samlingar. Något annat skriftligt meddelande hittades ej. Reuter hade lämnat lifvet utan ett ord till förklaring — lifvet hade lärt honom konsten att tiga, hvad skulle han säga nu, som det skulle tjänat något till att

säga? Han hade gått sin väg utan fraser, utan att vädja till någons medlidande, utan ett försök att göra sig intressant eller att väcka sensation, att tvinga folk att tänka öfver de orsaker, som kommit honom att välja döden framför lifvet. Gömde han på så många bittra erfarenheter, ett så förkrossande resultat af sitt deltagande i lifvet, han som dock haft en mera intensiv lifskänsla än de flesta? Om han plågades af det lif, han tvingades att föra och som han var fastkedjad vid, om han kände sig onyttig bland människorna och utan glädje eller tillfredsställelse med sig själf — var det ändå inte värdt att lefva trots allt? Endast därför hade han dödat sig — därför att han fordrade innehåll i sitt lif, därför att han inte, som så mången annan, kunde nöja sig med ett tomt skal utan fordrade något mera. *Endast* därför!

Tankarna brusade genom Sixtens hufvud — okallade, upproriska tankar — han kände golfvet gunga under sina fötter, och fönsterna med deras floder af solljus blefvo röda och svarta. Han kände att någon höll honom om skuldrorna, satte honom ner på en stol och gaf honom vatten. Det var ljumt och hade en fadd smak, som äcklade honom. En krigare så båld, tyckte han sig säga — en krigare så båld, upprepade han gång på gång, och ingen gjorde någon invändning.

När han åter befann sig på benen, tyckte han att majoren såg på honom med en blick, där han fann samma uttryck af broderlighet, som han hade

i minnet från den döde kamratens ögon vid något tillfälle, han kunde ej komma ihåg när.

»Gå ut i friska luften, det skall göra löjntanten godt,» hörde han majoren säga med en röst, som darrade af rörelse. Han talade så lågt, som vore han i kyrkan.

Sixten gick utan ett ord och utan att hälsa. I tamburen stod Reuters kalfaktor kvar. Sixten stannade — det var som hade han något att säga karlen. Men det blef kalfaktorn, som gaf luft åt sina känslor.

»En sådan kompanichef få vi aldrig,» sade han med tjock röst. »Han hyste intresse för oss, så att säga, han ansåg oss inte som ett nummer i ledet inte. Med honom i spetsen skulle vi ha gått mot kulsprutor allihop.»

Sixten tog honom i hand, mekaniskt, utan att tänka på hvad han gjorde. Så gick han utför trappan, kom ut i det härligaste sommarväder, ut på gatorna, där kokett klädda damer gingo honom förbi, leende och klarögda, och där turistfamiljer stodo under uppspända paraplyer i solgasset och rådfrågade reshandboken. Han hade knappt någon tanke kvar i sitt hufvud, annat än den, att allt blifvit så underligt tomt och dödt och värdelöst.

Han kom hem till sig. Det första han såg var ett bref, som låg på hans bord, ett bref med Reuters stil. Reuters stil? Var han då inte död, hade han inte sett honom ligga död — med detta uttryck af lugn och befrielse öfver sitt bleka an-

sikte? Och med revolvern i handen, arméns reglementerade revolver?

Han drog sig till minnes. Det var ju detta bref, som han i morse lämnat obrutet. Han tog fram kuvertet med pengarne till Reuter, dessa pengar, som skulle återupprätta honom i dennes ögon. Han vecklade upp sedlarna och såg på dem utan att veta hvarför. Hur lumpet hade han inte handlat mot sin kamrat, som alltid visat honom vänskap och godhet, hur föraktligt och oförsvarligt lumpet!

Nu bröt han brefvet. Det innehöll ej, som han väntat, den öfverkorsade reversen, utan i dess ställe några få rader, skrifna med Reuters jämna, lugna, kraftiga stil. Det var dateradt redan i förgår.

»Jag hade gärna velat säga dig ett ord,» stod där, »men mitt bud träffade dig ej hemma, och nu råkas vi icke mer. Om du har någon känsla för den, som velat vara din bror, så vet du, hvad han velat säga dig. Och då skall du, när han är borta, inse hvad du ej haft tid att tänka på, medan han lefde. Det är på tiden att du räddar *ditt* lif och blir en man.»

Det var allt.

Åter skymde något för hans blick. Han förstod nu på annat sätt än förr, hur tröstlöst ensamt den dödes lif varit och hur föga han själf varit värd den tillgifvenhet, han mött från honom. Han såg ej längre bokstäfverna, hans hand darrade. Det föreföll honom, som hade solen gått ner, som om allt blifvit grått och kallt och tröstlöst tomt och

utan innehåll. Han skulle ha velat gråta, han skulle ha velat somna och vara död. Han visste inte, hvad han ville, han hade ingen tanke kvar, ingen annan än att lifvet var tomt och ödsligt och eländigt.

Han ryckte till häftigt vid en skarp ringning på dörren. Var det en ny olycka? Han gick att öppna.

I förstugan stod gumman Mayer.

»Har de hört det? Ved de det?»

Hon stormade in i rummet och sjönk ner på närmaste stol. Hon var röd och svettig, med hatten på ena örat och skinnväskan på armen som vanligt.

»Bine har rejst. Hon har rejst weg i går aftes med den . . . med denne bandit, den tyv, den husar . . .»

Ett år hade förflutit sedan kapten Reuters död. För Sixten Stålsköld har det varit ett betydelsefullt år. Han har under den tiden blifvit en allvarlig man, som vet hvad han vill och som ej längre låter sig ledas af sina pojkkaktiga nycker.

Morbror Moje förundrar sig öfver honom, tycker ibland att han kunnat stadga sig utan att göra det så omåttligt men är för öfrigt belåten med att han tagit reson och fått ögonen öppna för lifvets fordringar på en man, som vill göra sig gällande och vill skaffa sig en position i samhället.

Under hela hösten hyste morbror allvarliga bekymmer för pojken. Sixten syntes sällan till. När morbror sökte upp honom, fann han honom ensam, sluten, tvär. Han hade totalt tappat humöret och såg ut, som ämnade han gå och hänga sig med första. Blef det tal om framtiden, kunde han slå fram ett ord om att han funderade på krigshögskolan eller på att låta sig kommenderas

ut i utländsk tjänst för ett par år. Om sällskapslif ville han inte höra talas, och blef han bortbjuden, så infann han sig ej.

Morbror tog sitt parti och väntade på, att pojken skulle ledsna vid eremitlifvet. Och han behöfde inte vänta länge. Sixten kom upp till honom en dag, nervös och utled af det ständiga affärstrasslet. Nu var det morbror, som talade förstånd på ett sätt, lämpadt efter pojkens öfverretade tillstånd — inga pikar och intet skämt denna gång men lugnt allvar och öfvertygande skäl. Och Sixten hade under den kris, han genomlevvat, blifvit tillgänglig för bindande skäl. Några dagar efter detta samtal träffade han hos morbror fröken Marie-Louise, och nu är förlofningen eklaterad.

Men det blef en dyr historia för morbror Moje att infria löftet om att hålla pojken om ryggen till dess han gift sig. Morbror lefde en tid bortåt i öfverraskningarnas värld, ty där döko upp små skulder och större skulder i en rad, som aldrig tycktes vilja taga slut. Och det var skulder, sådana att de kunde reta gallfeber på en människa, som var det minsta ekonomiskt anlagd. Där funnos skulder, som kostat hundra procent och mera, däremot voro fordringarna af det mest osäkra slag, lappar utan något värde, skuldförbindelser som skulle komma att infrias när det blef bättre tider.

Morbror var mer än en gång så ond, så att han måste skratta åt hela eländet. Han tröstade sig med att detta trassel åtminstone skulle ha en

öfvergång. Nu skulle den satans pojken bli rangerad karl, och hädanefter skulle han hållas i tukt och herrans förmaning. Hans affärer — eller rättare hans hustrus — skulle skötas af morbror och svärmor gemensamt — de voro båda praktiska människor och förstodo penningens värde. Att pojken gått in på denna förbindelse var det första glädjande steget på hans nya bana. Om han nu skötte sig, skulle han finna alla dörrar öppna för sig.

Den närmaste af dessa dörrar ledde till grefve Adlerberg, den nyutnämnde majoren och kammarherren. Han var kusin till svärmor, och han var en släktkär man. Han var för öfrigt en man med stränga grundsatser, han höll religiösa föredrag för truppen och han hade börjat sin verksamhet vid regementet med att sätta i gång en insamling till en egen kyrka — Svea gardet hade ju gifvit exemplet med sin Gustaf Adolfs-kyrka, skulle »hans regemente» visa mindre nit och offervillighet i herrans tjänst?

Han mottog Marie-Louises fästman med mycken välvilja, häntydde ej med ett ord på den unge mannens föregående lif i flärd och fåfänglighet, men tycktes vilja stödja honom, sedan han väl öfvertygat sig om att det var allvar med hans goda föresatser.

Grefve Adlerberg berömde sig själf af att vara pedantisk i sitt kraf på rättfärdighet och lydnad i det minsta som i det största. Samtiden, som såg så mycken ljumhet och så mycket vack-

lande, behöfde sträng ledning. Han tålde ingen slapphet, inga eftergifter, som föra till ökade, oblyga fordringar, ingen kurtis af uppstudsighetsandan, som för hvarje dag sprider sin smitta bland folken och som måste krossas, om samhällena skola bestå.

Han nämnde Reuters öde som ett exempel på faran af att förhäfva sig och kräfva allt för stor plats för sin egen person. Reuter hade saknat den karakterens fasthet, som mer än någonsin är nödvändig hos en man i våra upprörda tider. Reuter hade ej haft styrka att underordna det egna jagets lilla fåfånga under de stora krafven. Han hade varit anstucken af tidens upplösande idéer, men han hade likväl varit allt för mycket medveten för att kunna förneka sitt bättre jag och allt för mycket själsaristokrat för att kunna omfatta dessa läror, som föra till pöbeltyranni. Han hade fallit ett offer för den dubbelhet, hans själfviskhet förde honom in uti — hans död hade utgjort ett erkännande af hans förvillelse. Detta själfmord hade för öfrigt satt en fläck på det regelemente, han hade äran att tillhöra och hvars anseende borde varit honom heligt.

Sixten invänder med all vördnad för sin förmans ord, att Reuter likväl varit en god kamrat och att han varit omtyckt af truppen, och majoren säger då, att det är ett fel af en befälhafvare att söka popularitet bland soldaterna — man måste hålla gemene man på afstånd, minst af allt får någon förtrolighet förekomma, ty dylikt skadar

disciplinen, och lika litet böra några opinionsyttringar tålas, endast de reglementerade hurra-ropen.

Grefve Adlerberg använder Reuter som ett varnande exempel — ett sådant är han också i Sixtens ögon. Ty inte ville väl Sixten följa honom i spåren och en vacker dag befinna sig på hans ståndpunkt, inför en bankruttförklaring gent emot lifvet?

Det är ingen fara att det skall gå därhän. Sixten har vaknat och blifvit man och har en gång för alla bestämt sig för den väg, som ligger framför honom, banad och jämnad, och som leder rätt framåt och uppåt. Han tillhör nu de officerare med allvar i sin lifsåskådning och sina tänkesätt, som tillhöra den nye energiske majorens omgifning och som i honom se regementets blifvande chef och kanske mera än så. Sixten har löfte om att bli hans adjutant. Han är fullt upptagen af sin tjänstgöring och sina familjeplikter. Han lefver numera alls ej något eremitlif, han har tvärtom kommit in i kretsar, där man ej skyr glädjen, som väl låter sig förena med insikt af lifvets allvar.

En kväll i veckan tillbringar han hos sin fästmöds broder, brukspatronen. Där spelas en oskyldig whist, som ej är lättsinne utan behöflig omväxling och hvila för tanken. Att där kan gå hett till under sköldarna, anser ingen af de fyra invigde nödvändigt att låta utomstående veta. Men morbror Moje rifver sig i hufvudet, när han måste

fram med sekiner — ty herrarna spela högt — och vid första tillfälle uttalar han i Marie-Louises och hennes moders närvaro sin åsikt, att det är något motbjudande med långa förlofningar. Då slår Marie-Louise sedesamt ner sina ögon, och svärmor småler med sitt sötaste småleende och säger, att det är hennes dotters sak att bestämma månad och dag för bröllopet, som kan stå så fort utstyrseln är färdig. Och den lycklige fästmannen kysser sin tillbeddas magra hand.

På söndagarna, då Sixten varit i Blasieholmskyrkan med sin fästmö och sin svärmor — på vägen dit och därifrån bär han alltid psalmboken i handen och sticker den aldrig i fickan, ty det ser så illa ut att bära en tjock bok i öfverrocksfickan — intaga de familjemiddag ömsom hos svärmor och ömsom hos morbror kammarrådet. Dennes gladlynta flicksläktingar äro för tillfället permitterade. Morbror är själfva ridderligheten — alltid små buketter vid kuverten, alltid den mest utsökta ton, den mest hjärtliga artighet. Också tant Ida är allvarlig och åhör med förbindligt tålmod svärmors uttalanden.

Sixten retas inte mera med morbror genom att tala om hur sur Marie-Louise ser ut. Hans fästmö har ett aristokratiskt utseende — visserligen med något prononcerade drag men som visa *ras*. Hon skulle aldrig kunna bli misstänkt för att tillhöra en ignobel familj. Hon var för öfrigt en kvinna med karakter, hos henne fanns ej detta uttryck af hjälplöshet och drömmande inbunden-

het, som hos en del unga flickor ofta nog dölja bristen på såväl hufvud som hjärta. Förstås, att inte är hon så söt som Lilian Gray . . .

Ofta, mycket ofta nu för tiden ser han framför sig den förtjusande Lilians trolska ögon och leende läppar och blonda, burriga hufvud. Han har gömt hela raden af hennes porträtt längst nere i en af sina lådor, men det hjälper inte, han ser henne ändå, och när han kysser sin fästmö's torra läppar, tycker han sig höra en djup och klangfull röst hviska i hans öra: »När du blifvit min trolofvade, då får du kyssa mig.»

De orden hade Lilian hviskat till honom dagen innan hon reste sin väg i sällskap med en annan, som var mera djärf och mindre finkänslig än han. Så vida det inte var hans tvekan och hans försvinnande från valplatsen, som kom henne att kasta allt öfver bord och bönhöra den första bästa?

Hennes resa i Tigers sällskap hade för öfrigt ej blifvit långvarig. Tiger var snart hemma igen — han hade tagit en månads tjänstledighet för denna tripp till utlandet, och man skrattade åt detta hans förutseende som åt ett godt påhitt.

Sixten har länge sedan upphört att grubbla öfver Lilians verkliga karakter och öfver motiven till hennes handlingssätt. Han vet tillräckligt väl, att hon varit helt och hållet innehållslös, att hon var en vacker docka med ett par outgrundliga ögon och ingenting bakom dem.

Lyckligtvis fick ingen dödlig nys om hans söderteljeresa och om dess detaljer, och det som ingen vet af, det har icke passerat.

En söndag, då Sixten som en uppmärksam fästman räckte sin tillkommande kaffekoppen, sade hon:

»Tack, lilla Silkeskanin!»

Han blef mycket förlägen.

»Det är bra egendomligt, att man hittat på att kalla *dig* med ett så löjligt namn,» fortfor fästmon. »Hvem har hittat på det?»

»Å,» svarade han. »Det var när jag var pojke och gick i skolan. Jag hade långt och mjukt hår på den tiden. En och annan af skolkamraterna har haft det där smeknamnet i minne.»

»I alla händelser är det numera inte på sin plats», utlät sig svärmor.

»Nej, det var nog många, många år sedan Sixten växte ifrån det namnet,» tillade tant Ida oskyldigt, men med ett tonfall, hvars mångtydighet endast den träffade lade märke till.

»A propos Silkeskanin,» sade morbror, då han inne i sitt eget rum slog i en konjak åt sig och en åt Sixten, »så minns du kanske lilla Lilian Gray, som uppträdde på varietén och som sedan kilade sin kos med en husarlöjtnant?»

Sixten skärskådade sitt konjaksglas från alla sidor. Ja, han kom ihåg Lilian Gray. Hvad var det med henne?

»Jo, det stod i Nyheterna, att hon skall gifta sig med en dansk länsgrafve, som äger slott och gods och en hel mängd anor.»

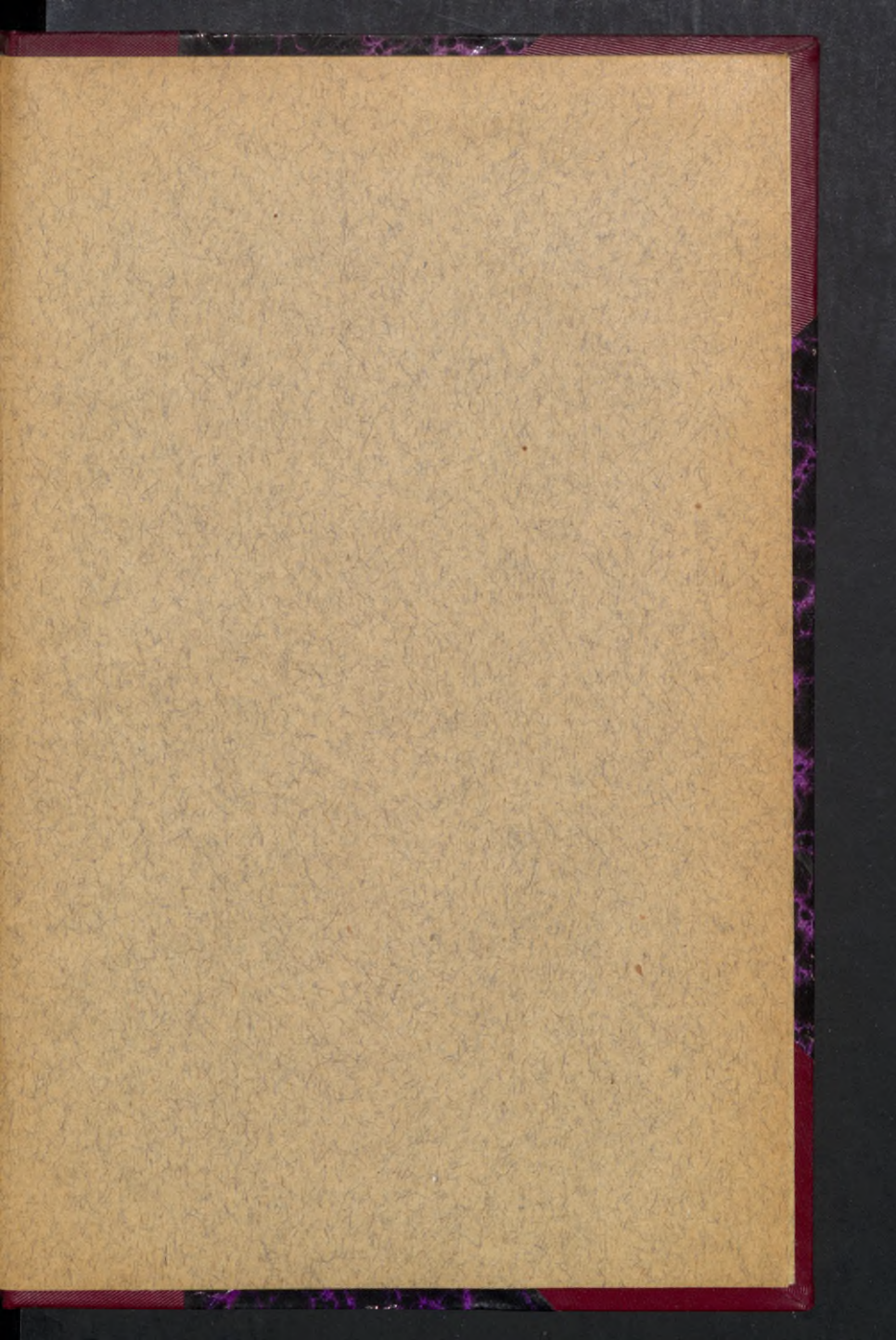
Sixten blef inte alls förvånad. Lilian ämnade ju gifta sig med en prins — länsgrafven var kanske ett mera gediget parti.

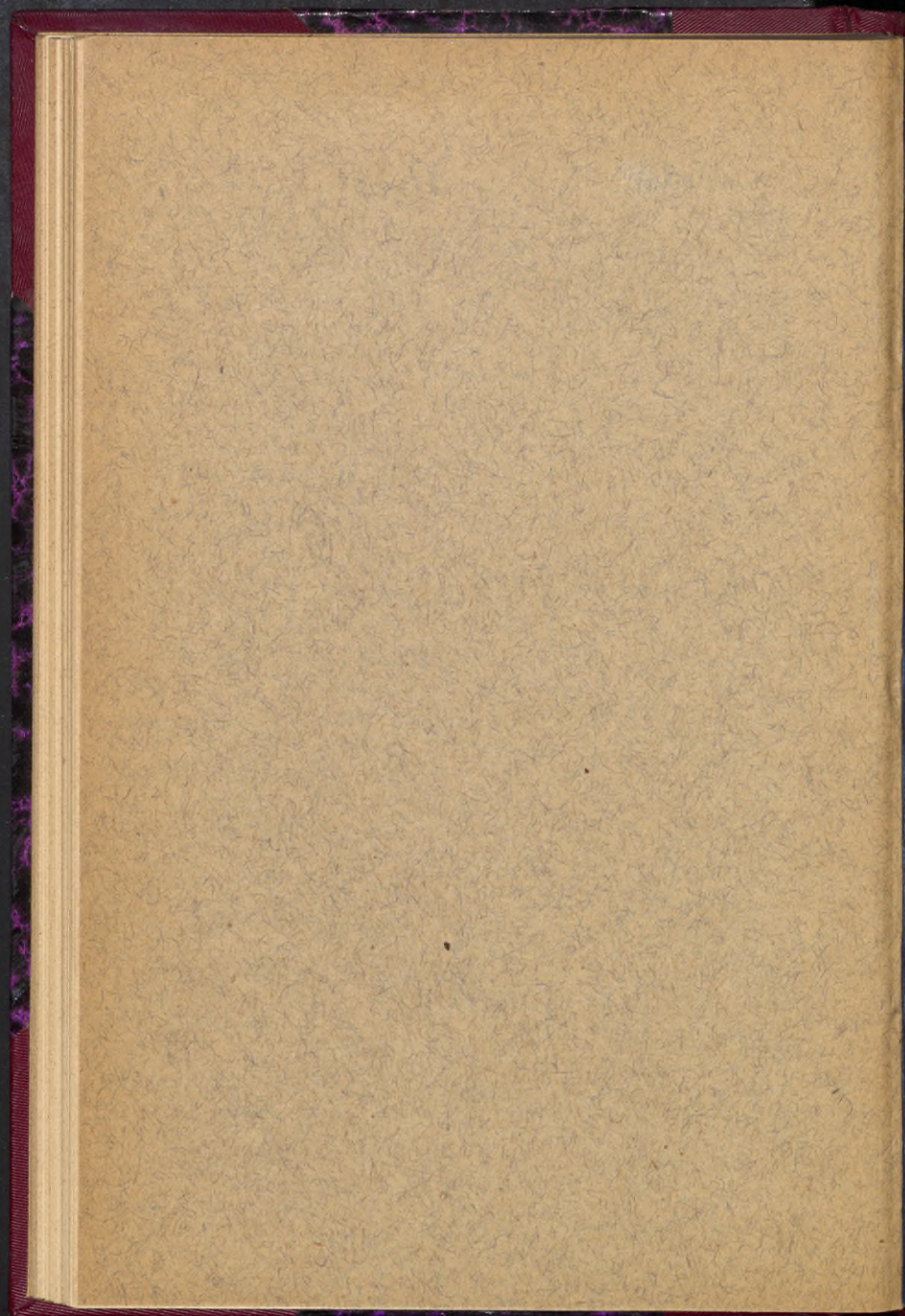
»Skål, morbror!»

För resten, hvad rörde det honom? Han var nu så långt borta från allt det där — det var så länge se'n — sedan dess hade han stadgat sig och blifvit en man.

Han slog sig ner på en puff bredvid sin tillkommande, tog hennes magra hand och höll den fast. Han hade vunnit på lifvets lotteri — *hans* svärmor gick minsann inte omkring med sin förmögenhet i en skinnväska.

Han måste småle, då han undrade om »mam» skulle bibehålla den vanan, då hon blifvit svärmor till en länsgrafve.

6000191444

Göteborgs universitetsbibliotek

